

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	37568 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37568
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сментина Наталія Валентинівна, Басько Андрій Сергійович, Кузьменко Оксана Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.02.2026 р. – 27.02.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://hel1.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/File/2026/02/vidomosti-pro-samootsinyuvannya-osvitnoyi-prohramy.pdf
Програма візиту експертної групи	https://hel1.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/File/2026/02/prohrama-roboty-ekspertnoyi-hrupy_3.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

За Критеріями 1-10 визначено рівень відповідності «В». Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», що реалізується у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, спрямована на підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження та розв'язувати комплексні наукові й прикладні завдання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Програма враховує сучасні тенденції розвитку спеціальності, потреби ринку праці, регіональний та галузевий контекст, а також пропозиції роботодавців, здобувачів та академічної спільноти. Вона узгоджується зі стратегічними пріоритетами університету та відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076. ОНП забезпечує належне кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та організаційне забезпечення, створює сприятливі умови для формування дослідницьких компетентностей, активної участі у науковій діяльності, апробації результатів досліджень та інтеграції здобувачів у національний і міжнародний академічний простір. Виявлені недоліки мають переважно технічний характер і можуть бути усунені у процесі вдосконалення реалізації програми. Позитивні практики: – студентоцентроване навчання з можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії через вибіркові освітні компоненти; – системне оновлення змісту ОНП з урахуванням результатів моніторингу, рекомендацій стейкхолдерів, сучасних наукових досліджень і міжнародного досвіду; – високий рівень міжнародної наукової активності викладачів, публікації у журналах, індексованих Scopus та Web of Science; – участь викладачів у міжнародних наукових проєктах, програмах академічної мобільності та дослідницьких ініціативах; – залучення іноземного науковця до спільного керівництва дисертацією, що сприяє інтернаціоналізації наукової діяльності; – активна взаємодія з роботодавцями та академічною спільнотою при вдосконаленні програми; – апробація результатів досліджень через конференції, семінари, публікаційну активність та наукові проєкти; – функціонування системи академічної доброчесності та перевірка текстів на запозичення; – забезпечення відкритості та прозорості програми, оприлюднення проєктів та результатів обговорення; – розвинена система підтримки здобувачів (освітня, інформаційна, консультативна, соціально-психологічна); – створення умов для професійного розвитку викладачів через підвищення кваліфікації, стажування та участь у наукових і освітніх проєктах.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. До несуттєвих недоліків віднесено: – невідповідності між змістом окремих силабусів та матрицями відповідності ОНП, зокрема розбіжності у закріплених компетентностях та програмних результатах навчання, технічні помилки у структурних елементах та відображенні пререквізитів і постреквізитів; – обмежений перелік вибіркових освітніх компонентів (2022 р. – 4; 2023 р. – 6), що зменшує варіативність вибору здобувачів, а також деяка неузгодженість у зазначенні мови викладання окремих дисциплін; – відсутність деталізованого структурування завдань ОК «Педагогічна практика», зокрема розподілу годин самостійної роботи за видами діяльності та уніфікованого підходу до фіксації обсягу виконаних завдань у звітній документації; – переважання лекційних занять над практичними у структурі аудиторного навантаження за окремими ОК, що обмежує практикоорієнтованість програми; – нерівномірна публікаційна активність здобувачів: частина аспірантів має кілька фахових публікацій, інші – мінімум або взагалі не мають апробаційних матеріалів; – відсутність випадків академічної мобільності здобувачів, незважаючи на укладені міжнародні угоди, що обмежує набуття ними міжнародного академічного досвіду; – фрагментоване розміщення матеріалів на веб ресурсах університету та частково недостатньо систематизована інформація про сервіси підтримки здобувачів, що може ускладнювати її оперативне використання; – виявлено процедурну невідповідність при формуванні потенційного складу разової спеціалізованої вченої ради для одного зі здобувачів, пов'язану з можливим конфліктом інтересів (включення наукового керівника до складу рецензентів).

Рекомендації

– привести силабуси всіх освітніх компонентів у повну відповідність до архітектоніки ОНП, структурно-логічної схеми та матриць відповідності, усунути технічні неточності, забезпечити узгодженість пререквізитів, постреквізитів, компетентностей та програмних результатів навчання; – посилити внутрішній контроль гаранта ОНП за технічною якістю оприлюдненої документації та силабусів, включно з відображенням мови викладання вибіркових ОК; – розширити перелік вибіркових освітніх компонентів щонайменше на 2 та внести зміни до силабусу ОК «Педагогічна практика», передбачивши деталізований розподіл годин самостійної роботи за видами діяльності та унормовані вимоги до звітної документації здобувачів; – переглянути співвідношення лекційних і практичних занять за окремими ОК та внести зміни до навчального плану для посилення практикоорієнтованості ОНП; – підтримувати активну наукову діяльність НПП та стимулювати участь усіх викладачів у міжнародних грантових проєктах і академічній співпраці для забезпечення високого рівня кваліфікації та якості викладання; – привести практику формування разових спеціалізованих вчених рад у повну відповідність до вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії, зокрема щодо запобігання конфлікту інтересів; – забезпечити належну тематичну відповідність публікацій рецензентів предмету дисертаційних досліджень; – систематизувати та більш структуровано представити інформацію про освітню програму та сервіси підтримки здобувачів на вебресурсах університету, зосередивши ключові документи, результати обговорень і механізми громадського зворотного зв'язку в єдиному розділі. – продовжити регулярне оприлюднення результатів опитувань здобувачів та інших заінтересованих сторін, а також розвиток моніторингу кар'єрних траєкторій випускників; – продовжити активну

практику залучення роботодавців та міжнародних партнерів до перегляду та вдосконалення ОНП, зокрема через участь у міжнародних стажуваннях, програмах обміну та спільних наукових проектах, а також розширити коло іноземних стейкхолдерів у процесі обговорення програми; – гарантові ОНП та науковим керівникам посилити роботу щодо активізації публікаційної діяльності здобувачів через участь у наукових конференціях, підготовку тез доповідей та публікацій у фахових виданнях; – продовжити інформування здобувачів та НПП щодо процедур врегулювання конфліктів, запобігання дискримінації, булінгу, сексуальних домагань та корупційних правопорушень, а також механізмів звернення у разі виникнення відповідних ситуацій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ЕГ встановлено, що під час проєктування та перегляду ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» системно враховуються позиції основних зацікавлених сторін, зокрема здобувачів освіти, роботодавців та представників академічної спільноти. Їх залучення здійснюється через участь у робочих групах, громадських обговореннях та опитуваннях. Зокрема, у цьому ЕГ пересвідчилася під час зустрічей зі стейкхолдерами, які відзначили свою участь в обговоренні проєкту ОП. Позиції здобувачів вищої освіти системно враховуються під час перегляду та оновлення програми, що засвідчено як під час зустрічей із ними, так і через результати регулярних опитувань, які проводяться на офіційному сайті університету. Регулярність зворотного зв'язку свідчить про налагоджений механізм моніторингу якості освітнього процесу. І. Більо повідомив, що був долучений до обговорення ОНП під час засідань робочих груп. Уляницький А. підтвердив свою участь у розробці ОНП. Під час зустрічі експертної групи зі стейкхолдерами – представниками наукових установ та бізнес-середовища – було підтверджено врахування їхніх попередніх рекомендацій при формуванні програмних результатів навчання та додаткових спеціальних компетентностей. На факультеті функціонує рада стейкхолдерів, яка активно залучається до процедур перегляду та вдосконалення освітньої програми. Волчок Б. підтвержив свою участь у раді стейкхолдерів факультату та перегляді ОНП. З ініціативи академічної спільноти на засіданнях кафедри за участю науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки та провідних фахівців Одеського національного технічного університету й Івано-Франківського національного університету нафти і газу України відбулося обговорення освітньо-наукової програми. За його результатами запропоновано оновлення змістового наповнення програми, зокрема посилення тематики товарних бірж у наукових дослідженнях, розширення циклу професійних освітніх компонентів шляхом оптимізації дисциплін загального циклу, а також доповнення педагогічної практики науковою складовою. Окрему увагу приділено необхідності впровадження освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей у сфері Інтернет-торгівлі, цифровізації, електронної комерції та використання спеціалізованого програмного забезпечення й сучасних інформаційних технологій. Освітньо-наукова програма також пройшла процедури громадського обговорення та рецензування представниками академічної спільноти України й іноземним науковцем. Таким чином, можна констатувати, що під час формування цілей та програмних результатів навчання освітньої програми системно враховуються позиції та потреби заінтересованих сторін.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

За освітньо-науковими програмами «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» редакцій 2022 та 2023 років присвоєння професійної кваліфікації не передбачено

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ЕГ встановлено, що цілі ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (редакція 2022 р.) за спеціальністю 076 сформульовані чітко, є логічно структурованими та узгоджуються з місією і стратегічними орієнтирами ВНУ імені Лесі Українки (<https://surl.li/ddhifi>). Програма орієнтована на підготовку докторів філософії, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження, продукувати нові знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також реалізовувати освітню діяльність у закладах вищої освіти. У редакції 2022 року акцент зроблено на формуванні спеціалізованих знань і професійних компетентностей, необхідних для аналізу та розвитку підприємницьких процесів в умовах ринкової взаємодії та мінливого споживчого середовища. Дослідницька складова програми спрямована на розвиток здатності здійснювати актуальні та науково обґрунтовані дослідження, формулювати і перевіряти гіпотези, розв'язувати комплексні проблеми та генерувати нові наукові підходи у сфері конкурентних ринків. Цілі ОНП у редакції 2023 року також чітко визначені та корелюють із місією та стратегічними завданнями університету. Оновлена програма базується на сучасних теоретико-методологічних засадах економіки та підприємництва, враховує результати актуальних наукових досліджень і практико-орієнтовані підходи до підготовки здобувачів третього рівня освіти. Її зміст спрямований на формування науково-аналітичних і дослідницьких компетентностей, необхідних для вивчення взаємодії суб'єктів і об'єктів підприємницьких систем з урахуванням чинників ризику та викликів сталого економічного розвитку.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ЕГ встановлено, що під час проектування та перегляду ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» системно враховуються позиції основних зацікавлених сторін, зокрема здобувачів освіти (<https://surl.li/sopztm>), роботодавців (<https://surl.li/aksqmu>) та представників академічної спільноти (<https://surl.li/imwrlp>). Їх залучення здійснюється через участь у робочих групах (<https://surl.li/owtgpq>, <https://surl.li/lrgxuj>, <https://surl.li/uavnnt>), громадських обговореннях (<https://surl.li/atwklc>), опитуваннях (<https://surl.li/cc/amkbbdm>) та засіданнях кафедри (<https://surl.li/woncly>, <https://surl.li/ggaixp>). Позиції здобувачів вищої освіти системно враховуються під час перегляду та оновлення програми, що засвідчено як під час зустрічей із ними, так і через результати регулярних опитувань, які проводяться на офіційному сайті університету. Регулярність зворотного зв'язку свідчить про налагоджений механізм моніторингу якості освітнього процесу. Під час зустрічі експертної групи зі стейкхолдерами – представниками наукових установ та бізнес-середовища – було підтверджено врахування їхніх попередніх рекомендацій при формуванні програмних результатів навчання та додаткових спеціальних компетентностей, зокрема в межах освітніх компонентів ОК7 та ОК8. На факультеті функціонує рада стейкхолдерів, яка активно залучається до процедур перегляду та вдосконалення освітньої програми. З ініціативи академічної спільноти на засіданнях кафедри за участю науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки та провідних фахівців Одеського національного технічного університету й Івано-Франківського національного університету нафти і газу України відбулося обговорення освітньо-наукової програми. За його результатами запропоновано оновлення змістового наповнення програми, зокрема посилення тематики товарних бірж у наукових дослідженнях, розширення циклу професійних освітніх компонентів шляхом оптимізації дисциплін загального циклу, а також доповнення педагогічної практики науковою складовою. Окрему увагу приділено необхідності впровадження освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей у сфері Інтернет-торгівлі, цифровізації, електронної комерції та використання спеціалізованого програмного забезпечення й сучасних інформаційних технологій. Освітньо-наукова програма також пройшла процедури громадського обговорення та рецензування представниками академічної спільноти України й іноземним науковцем. Таким чином, можна констатувати, що під час формування цілей та програмних результатів навчання освітньої програми системно враховуються позиції та потреби заінтересованих сторін.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

На підставі аналізу поданих документів та результатів співбесід із представниками різних груп стейкхолдерів експертною групою встановлено, що цілі та програмні результати навчання ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (редакції 2022 та 2023 років) сформовано з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Програма корелює зі стратегічними пріоритетами розвитку Волинської області, зокрема з напрямом «Економічний розвиток та підприємництво» (розділ 5) (<https://surl.li/aofzha>). З огляду на зазначене, підготовка здобувачів за цією ОНП є актуальною та відповідає регіональним запитам. Під час зустрічі з роботодавцями (зустріч 6) представники бізнес-середовища підтвердили наявність потреби у фахівцях відповідного профілю та висловили зацікавленість у подальшому працевлаштуванні випускників програми. Під час спілкування з менеджментом ЗВО експертна група отримала підтвердження, що в процесі розроблення та оновлення ОНП було враховано досвід реалізації аналогічних програм у провідних вітчизняних та закордонних закладах вищої освіти. Зокрема, проаналізовано практики Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівського університету бізнесу та технологій, Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова. Серед закордонних практик враховано досвід Estonian Entrepreneurship University of Applied Sciences, Vilnius University Business School та Університету Марії Кюрі-Склодовської.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. Зразкових або інноваційних практик не виявлено. ЕГ встановлено, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (редакції 2022 та 2023 років) відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, узгоджується з місією та стратегічними пріоритетами ВНУ імені Лесі Українки, а також із регіональними стратегіями розвитку. Цілі та програмні результати навчання сформовано з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці та пропозицій стейкхолдерів. Оновлення програми має системний характер, враховує рекомендації роботодавців, академічної спільноти та кращі вітчизняні й міжнародні практики. Підготовка здобувачів за ОНП є актуальною та відповідає запитам регіонального і галузевого середовища.

Недоліки

За критерієм 1 недоліків не виявлено

Рекомендації

Під час наступного перегляду ОНП доцільно розширити коло учасників її обговорення шляхом залучення до громадського обговорення та експертного рецензування проєкту освітньо-наукової програми іноземних науково-педагогічних працівників закордонних закладів вищої освіти, які мають досвід викладання відповідних освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ЕГ ознайомила з ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ВНУ імені Лесі Українки 2022 та 2023 років, за якими навчаються здобувачі. Підготовка здобувачів 2022 року здійснюється за ОНП, затвердженою вченою радою 30.08.2022 р. (<https://salo.li/5001231>), а 2023 року – за ОНП від 25.05.2023 року. Одночасно ЕГ зазначає, що на сайті в каталозі ОП (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>) та на сторінці випускової кафедри наявні дві версії ОНП з єдиною датою затвердження, проте з різницею у назві спеціальності («Підприємництво та торгівля» – <https://salo.li/0266aa7>; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – <https://salo.li/ea0e59f>) та відповідно два навчальні плани з різницею у назві спеціальності. Повну ідентичність програм (окрім назви спеціальності) підтверджено гарантом ОП під час організаційної зустрічі. До системи НА завантажено ОНП 2023 року зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та відповідний навчальний план. На зустрічі з адміністративним персоналом (зустріч 8) начальниця навчально-методичного відділу пояснила чинність обох ОП та різницю у назвах, зумовлену змінами в законодавстві. Завантаження до системи НА обґрунтовано тим, що це остання оновлена версія ОП із наявним контингентом здобувачів. ЕГ підтверджує, що загальний обсяг ОНП 2022 та 2023 років, становить 240 кредитів ЄКТС: 60 – освітня складова, 180 – підготовка і захист дисертації. Обсяг освітньої складової відповідає вимогам ч. 6 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту», п. 21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) та розділу IV Стандарту вищої освіти третього рівня зі спеціальності 076, якими регламентовано обсяг освітньої складової ОНП підготовки доктора філософії від 30 до 60 кредитів ЄКТС. На формування компетентностей, визначених стандартом ВО, відводиться 44 кредити ЄКТС, з яких 6 кредитів припадає на педагогічну практику (ОК9 за ОНП 2023 року набору та ОК11 за ОНП 2022 року набору). На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 16 кредитів ЄКТС (26,7% від освітньої складової ОНП), що відповідає п. 15 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» та п. 21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Обов'язкові ОК ОНП узгоджуються за назвами та обсягом із навчальним планом: за ОП 2022 року набору – 28 кредитів ЄКТС (ОК1-ОК5) відведено на загальну підготовку, 16 кредитів ЄКТС – професійна підготовка (включно з педагогічною практикою – ОК11); за ОНП 2023 року набору – 22 кредити ЄКТС (ОК1-ОК5) відведено на загальну підготовку, 22 кредити ЄКТС – професійна підготовка (включно з педагогічною практикою – ОК9). На підставі зазначеного ЕГ констатує відповідність ОНП за підкритерієм 2.1.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ЕГ констатує, що зміст ОНП (<https://salو.li/65194D6>) має чітку структуру. Обов'язкові ОК забезпечують досягнення ПРН01–ПРН12, визначених Стандартом, що підтверджується матрицями відповідності. Аналіз матриці відповідності та змістового наповнення ОК засвідчив реалістичне охоплення кожного ПРН обов'язковими компонентами ОНП. Зміст загальнонаукового циклу (ОК1–ОК2) забезпечує формування наукового світогляду та академічної комунікації. Дослідницько-академічний цикл (ОК3–ОК5) формує етичну, педагогічну та цифрову складові наукової діяльності. Професійна підготовка (ОК6–ОК8) спрямована на розв'язання комплексних проблем розвитку підприємницьких, торговельних і біржових систем, а ОК9 забезпечує формування викладацьких компетентностей. ОК розміщені логічно та послідовно, що забезпечує поетапне формування дослідницьких, аналітичних і педагогічних компетентностей. Кожен наступний компонент спирається на раніше сформовані знання та навички. Зміст попередніх ОК забезпечує формування теоретичних, методичних та етичних засад, необхідних для успішного проходження педагогічної практики. ОНП охоплює теоретико-методологічні й прикладні аспекти предметної області та забезпечує підготовку дослідника відповідно до вимог Стандарту. СЛС відображає логічний взаємозв'язок ОК та демонструє послідовність їх вивчення. Разом з тим, ЕГ звертає увагу на невідповідність пререквізитів та постреквізитів, зазначених у силабусах ОК, тим, що відображені в СЛС. Так, в ОК6–ОК8 виявлено окремі розбіжності у переліку пререквізитів та постреквізитів (у силабусі ОК6 як пререквізит вказано ОК3, але у СЛС нічого не позначено; у силабусі ОК7 як пререквізити вказано ОК1, ОК6, ОК8, у СЛС – ОК1, ОК6, ОК8 та додатково ОК4, ОК5; для ОК8 як пререквізити у силабусі вказано ОК3, ОК5, а у СЛС – відсутні; як постреквізит вказано ОК6, а у силабусі це не відображено). Також ЕГ звертає увагу на окремі неузгодженості між компетентностями та ПРН, задекларованими у силабусах окремих ОК, та їх відображенням у матрицях відповідності ОНП. Зокрема, у силабусі ОК1 не зазначено ЗК5, який визначений для цієї ОК у матриці розділу 6 ОНП; у силабусі ОК6 вказано ЗК5, що відсутній у матриці відповідності; у силабусі ОК9 допущено технічну помилку у позначенні СК – частину спеціальних компетентностей помилково позначено як ПРН, а перелік ЗК, СК та ПРН не повністю узгоджується з відповідними позиціями, визначеними в ОНП. Виявлені розбіжності мають технічний характер, не впливають на логіку побудови ОНП та досягнення заявлених ПРН і можуть бути усунуті шляхом редакційного доопрацювання документації. ОК ОНП також сприяють формуванню загальнокультурних, етичних і громадянських компетентностей здобувачів. ЕГ дійшла висновку, що ОНП загалом відповідає вимогам підкритерію 2.2, попри окремі технічні неузгодженості щодо пререквізитів і постреквізитів у силабусах та СЛС і відповідності компетентностей та ПРН, які не мають системного характеру й можуть бути усунуті редакційно.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ встановила, що зміст ОНП (<https://salو.li/CA46A45>) відповідає предметній області спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за сукупністю ОК загальної та професійної підготовки. Об'єктом вивчення є діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких, торговельних та біржових структур з орієнтацією на інноваційну наукову (дослідницьку) та педагогічну діяльність. Зміст ОНП забезпечує цю складову через дослідницькі та педагогічні компоненти: ОК7 «Застосування інноваційних методів дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» формує здатність здійснювати наукові дослідження; ОК8 «Соціальна відповідальність підприємницьких структур» орієнтує на розв'язання комплексних професійних проблем; ОК4 «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» забезпечує викладацьку діяльність. Теоретичний зміст передбачає оволодіння теоретико-методологічними, науково-методичними, фундаментальними та прикладними основами підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ОК1 «Філософія та методологія науки» формує методологію науки та концептуальне розуміння економічних процесів; ОК6–ОК8 формують прикладні підходи до розвитку економічних систем. Предметна область передбачає використання загальнонаукових і спеціальних методів, методик та технологій дослідження та інноваційної діяльності. Це забезпечується ОК7 «Застосування інноваційних методів дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності», ОК5 «Сучасні інформаційні технології в науковій і викладацькій діяльності» та ОК1 «Філософія та методологія науки», що формують здатність застосовувати аналітичні, економіко-математичні та дослідницькі методи. Стандарт передбачає використання інформаційних систем, програмного забезпечення та цифрових технологій у дослідженнях і професійній діяльності. ОК5 забезпечує застосування інформаційно-комунікаційних технологій, обробку даних і моделювання. Важливою складовою дослідницької діяльності у предметній області є дотримання принципів академічної доброчесності та здійснення наукової комунікації. Це забезпечується ОК3 «Академічна доброчесність та наукова етика», який визначає методологічні засади проведення досліджень, та ОК2 «Іноземна мова для академічних цілей», що формує здатність до представлення та апробації результатів досліджень у міжнародному науковому середовищі. Тематика дисертаційних досліджень здобувачів відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», оскільки охоплює питання формування та розвитку підприємницьких структур, регулювання торговельних і біржових процесів, інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного та післявоєнного періоду. Враховуючи вищезазначене, ЕГ підсумовує, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відповідає вимогам підкритерію 2.3.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ЕГ підтверджує, що структура ОНП передбачає можливість формування ІОТ через індивідуальний вибір ОК обсягом 16 кредитів ЄКТС (26,7% освітньої складової). Формування ІОТ унормовано відповідними положеннями (<https://salo.li/fC24ocf> та <https://salo.li/E552F5e>), які конкретизують процедури формування Каталогу ВОК, інформування про зміст, ознайомлення і запис. Аспіранти реалізують право вибору ОК у жовтні та березні через особистий кабінет, що синхронізований з Каталогом ОП, про що ЕГ повідомила начальник навчального відділу (зустріч 8). Можливий вибір ВОК з інших рівнів і ОНП за погодженням із керівником. Здобувачі знайомляться зі змістом ОК в Каталогі ОП (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>), де розміщені силабуси ОК, а також на сторінці ОНП на сайті кафедри (<https://salo.li/B1196e2>), де розміщені як силабуси так і презентації вибіркового ОК, про що ЕГ повідомила гарант ОП (зустріч 3) та підтвердили здобувачі (зустріч 4). ОНП передбачає вибір 4 ОК (4 кредити кожен), по 1 в кожному семестрі. ЕГ звертає увагу на те, що за ОНП 2022 р. пропонувалося 4 ОК (<https://salo.li/oCa406>), а за ОНП 2023 р. – 6 ОК (по 1 ВОК у 1 та 2 семестрах та по 2 ВОК у 3 та 4-у), що підтверджено гарантом під час зустрічі з авторами ВСО (зустріч 3). П. Олена звернула увагу ЕГ на те, що ВОК3 «Competitive Sustainable Business» та ВОК 4 «Social entrepreneurship» викладаються англ. мовою. Водночас, ЕГ звертає увагу, на певну неузгодженість у зазначенні мови викладання у силабусі Competitive Sustainable Business (<https://salo.li/FD8379f>) та Social entrepreneurship (<https://salo.li/67495b3>) – англійська та презентаціях цих ОК – українська (відповідно <https://salo.li/d86BB46>; <https://salo.li/ofe142f>). Здобувачі зазначили, що під час вибору мають можливість обрати з великого переліку ВОК, але надають перевагу ВОК за ОНП. П. 4.6 Положення про порядок формування ІОТ ЗО регламентована мінімальна чисельність здобувачів у групі за третім рівнем – не менше 5 осіб. Чисельність груп для вивчення ВОК може змінюватися та щорічно визначається наказом ректора про норми часу, що підтвердила начальник навчального відділу (зустріч 8). У випадку, якщо чисельність здобувачів є меншою зазначеної кількості, вивчення обраного ОК з переліку своєї ОНП відбуватиметься у разі реєстрації на неї не менше 50 % студентів. Можливість формування здобувачами ІОТ забезпечується також вибором наукового керівника (п. Тарас має подвійне керівництво), через участь у заходах неформальної освіти (Школа особистої економіки), про що ЕГ повідомили здобувачі (зустріч 4). Здобувачі звернули увагу ЕГ, що мають змогу висловитися з приводу формування ІОТ. Опитування проводилося у гугл формі. На сайті закладу розміщено узагальнені результати (<https://salo.li/cE4167c>). На підставі зазначеного, ЕГ підтверджує загальну відповідність ОНП вимогам підкритерію 2.4, водночас звертає увагу на процедурні зауваження, що можуть бути враховані при подальшому вдосконаленні індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ з'ясувала, що практична підготовка здобувачів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про проведення практики (<https://salo.li/C843C84>) та Положення про організацію освітньо-наукового процесу (<https://salo.li/b53E52F>). В ОНП та НП передбачено ОК «Педагогічна практика» обсягом 6 кредитів ЄКТС (ОНП 2023– ОК9, ОНП 2022 – ОК11), спрямовану на формування педагогічних, методичних і комунікативних компетентностей. Практика проходить у 4 семестрі та триває 4 тижні (підтверджено на зустрічі 2). Зміст практики визначено силабусом ОК9 (<https://salo.li/319b654>), який передбачає навчально-методичну та організаційно-педагогічну діяльність: відвідування й аналіз занять, ознайомлення з нормативно-методичним забезпеченням, підготовку матеріалів і проведення практичних занять під керівництвом викладача. Водночас силабус не містить деталізації завдань за витратами часу: у розд І ОК9 передбачено 12 годин консультацій, але не визначено обсяг самостійної роботи із 180 годин, що ускладнює чітке визначення структури діяльності здобувача під час проходження практики. У методичних рекомендаціях, зазначених у силабусі ОК9 (<https://salo.li/D4956B8>) передбачено самостійне проведення одного заняття (лекції, практичного або семінарського) тривалістю 4 години та 1–2 вихідних заходів (с. 8), тоді як нормативно встановлено не менше 20 годин (10 пар). За інформацією наукового керівника аспірантів д.е.н. п. Оксани (зустріч 2), фактично здобувачі проводять не менше 30 годин (15 пар) практичних занять. Здобувачі підтвердили, що під час проходження практики проводили практичні заняття (зустріч 4), так п. Назарій зазначив, що проводив практичні для здобувачів бакалаврського рівня з економіки підприємства. У звітах, наданих на запит ЕГ, кількість годин активної педагогічної діяльності різниться, що свідчить про відсутність уніфікованого підходу до фіксації результатів практики. Так, Олесь Крамар зазначає проведення 10 семінарських занять, у звіті М. Закружевського обсяг активної педагогічної діяльності становив 50 годин, тоді як у решті звітів інформація про кількість проведених занять відсутня. Нормативні документи передбачають можливість проходження практики на аналогічних кафедрах інших ЗВО, у т.ч. за кордоном, із подальшим поданням звітної документації. Аспіранти, які здійснюють викладацьку діяльність, можуть бути звільнені від практики. Водночас подібних випадків на ОНП не зафіксовано. Під час зустрічі зі стейкхолдерами п. Ірина зазначила, що в межах обговорення академічної мобільності вже врегульовано юридичні аспекти проходження педагогічної практики здобувачів у їхньому закладі (зустріч 6). З урахуванням наведеного ЕГ дійшла висновку, що ОНП загалом відповідає вимогам підкритерію 2.5. Виявлені недоліки мають несуттєвий характер і можуть бути усунені в процесі подальшого вдосконалення організації педагогічної практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

На підставі аналізу силабусів ОК, ЕГ встановила, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечує формування у здобувачів соціальних (soft skills) компетентностей, зокрема комунікативних навичок, уміння працювати в команді, критичного мислення, академічної доброчесності, відповідальності, самоорганізації та управління часом. Формування цих навичок забезпечується використанням активних та інтерактивних методів навчання: дискусій, роботи в малих групах, підготовки та презентації доповідей, виконання індивідуальних і дослідницьких завдань, а також під час проходження педагогічної практики. Зокрема, ОК1, ОК2, ОК6 передбачають дискусійні форми роботи, що розвивають критичне мислення та аргументовану комунікацію; ОК2 сприяє розвитку іншомовної академічної комунікації; ОК4 та ОК9 формують навички публічного виступу та педагогічної взаємодії; ОК5 забезпечує роботу в малих групах; виконання завдань в ОК7 сприяє розвитку навичок самоорганізації, відповідальності та управління часом. Під час зустрічі з академічним персоналом (зустріч 2) ЕГ встановила, що викладачі приділяють увагу розвитку комунікаційних навичок. Так, д.е.н., п. Оксана повідомила ЕГ, що під час викладання ОК2 використовує проєктні завдання, що передбачають дискусію та сприяють розвитку комунікативних навичок; д.е.н., п. Юрій будує навчання у такий спосіб, щоб сприяти роботі в команді. Здобувачі відзначили, що формуванню соціальних навичок сприяє участь у заходах неформальної освіти – тренінгах, онлайн-курсах та діяльність навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу (зустріч 4). Так, п. Олесь та п. Назарій зазначили, що пройшли тренінг «Школа особистої економіки» з метою формування навичок soft skills, зокрема фінансової грамотності, соціально-економічної адаптації та навичок роботи з інформацією. ЕГ відмічає відповідність ОНП вимогам підкритерію 2.6.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Організація освітнього процесу в ВНУ імені Лесі Українки регламентується Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому/освітньо-творчому) та науковому рівнях (<https://salو.li/9455BoC>). Загальний обсяг ОНП становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 60 кредитів – освітня складова та 180 кредитів – наукова складова. На один навчальний рік відводиться 30 кредитів. Відповідно до вимог ЄКТС 1 кредит дорівнює 30 годин. Освітня складова передбачена протягом перших 2 років навчання (4 семестри). Обсяг окремих освітніх компонентів відповідає їх змісту та програмним результатам навчання: ОК циклу загальної підготовки мають обсяг переважно 3 кредити ЄКТС на семестр, ОК професійної підготовки у 2023 році порівняно з 2022 роком збільшено з 3-х до 4 та 6 кредитів, ОК «Іноземна мова для академічних цілей» – 8 кредитів (по 2 кредити на семестр протягом 4 семестрів). Загальне навантаження за освітньою складовою – 1800 годин, з яких 646 годин – аудиторне навантаження. Аудиторна робота включає: лекції, практичні, індивідуальні, заліки та екзамени. У структурі аудиторних годин 46,1 % припадає на лекції, 53,9 % – на практичні (семінарські) заняття. Позааудиторна робота включає консультації та самостійну роботу. Обсяг аудиторного навантаження становить, як правило, 1/3–1/2 (34–50%) від загального обсягу годин (п. 7.14 Положення), що підтвердила під час зустрічі з адміністративним персоналом начальник навчального відділу (зустріч 8). Водночас ЕГ встановила, що у навчальному плані ОНП 2023 року обсяг аудиторного навантаження для ОК циклу загальної підготовки становить 54,5% (для ОК2 – 80%), тоді як для ОК циклу професійної підготовки – 29%. Усі вибіркові ОК обсягом 4 кредити ЄКТС структуруються за часом таким чином: 20% годин – аудиторні заняття, 73% – самостійна робота, 7% – консультації. За обов'язковим ОК циклу загальної та професійної підготовки у структурі аудиторного навантаження кількість лекцій переважає над кількістю практичних (за винятком ОК2, що обумовлено змістом ОК). Розподіл годин за формами занять відображено в силабусах ОК. Формами підсумкового контролю є екзамени та заліки. Загальна кількість форм контролю – 5 в 1 семестрі та 4 в 2,3,4 семестрах. Обсяг освітніх компонентів є співмірним їх змістовому наповненню та дозволяє забезпечити досягнення визначених ПРН. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи відповідає вимогам законодавства України у сфері вищої освіти та внутрішнім нормативним документам ЗВО. Враховуючи викладене, ЕГ встановлено відповідність ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» вимогам підкритерію 2.7. Виявлені особливості розподілу аудиторного навантаження та співвідношення лекційних і практичних занять можуть бути враховані під час подальшого вдосконалення структури освітніх компонентів.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

ЕГ підкреслює, що підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на ОНП не здійснюється. Водночас нормативна база університету передбачає можливість використання елементів дуальної форми освіти, що регулюється Положенням про підготовку здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://salو.li/F431626>). Зі слів гаранта ОНП (організаційна зустріч) ЕГ переконалася у відсутності дуальної форми здобуття освіти на ОНП, але одночасно зазначає, що у ВНУ імені Лесі Українки практикується укладання тристоронніх договорів та активне підвищення кваліфікації співробітників щодо імплементації цієї форми. Зокрема гарант ОНП повідомила ЕГ, що у 2023 році пройшла навчання за програмою підвищення кваліфікації у межах проєкту «Школа наставників дуальної форми здобуття освіти», що підтверджується відповідним сертифікатом. ЕГ дійшла висновку, що структура ОНП та ОК забезпечують її практикоорієнтованість. ОНП передбачає проходження педагогічної практики, яка надає аспірантам можливість набуття досвіду організації освітнього процесу. За ОК1–ОК8 у структурі аудиторного навантаження є практичні

заняття, на яких здобувачі розв'язують практичні завдання, кейси, про що повідомили НПП (зустріч 2). Водночас ЕГ звертає увагу на переважання лекційних занять над практичними у структурі аудиторного навантаження за ОК1, ОК3-ОК8, що може дещо обмежувати можливості посилення практикоорієнтованості освітньої програми. З урахуванням наведеного ЕГ встановила загальну відповідність ОНП вимогам підкритерію 2.8 із зауваженням, що має рекомендаційний характер і може бути враховане під час подальшого вдосконалення структури освітньої програми.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ЕГ, ознайомившись з силабусами ОК, зазначає, що ОНП системно інтегрує принципи сталого розвитку через зміст обов'язкових ОК та забезпечує формування відповідних компетентностей здобувачів. ОК1-ОК4 забезпечують формування критичного та системного мислення, культури академічної доброчесності, навичок наукової комунікації, здатності до міжкультурної взаємодії, що узгоджується із завданнями ЦСР 4 «Якісна освіта» та сприяє забезпеченню стандартів якісної вищої освіти. ОК5-ОК7 формують компетентності щодо управління проектами та портфелями проектів, ризик-менеджменту, цифрової трансформації бізнес-процесів, застосування інноваційних методів дослідження, фінансування інноваційної діяльності, що корелює із завданнями сталого економічного розвитку та розвитку інноваційної інфраструктури (ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», ЦСР 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура»). ОК8 забезпечує формування у здобувачів розуміння механізмів соціальної політики, здатності до формування корпоративної соціальної відповідальності, навичок управління соціально-трудомими відносинами та усвідомлення ролі бізнесу у забезпеченні соціального захисту й людського розвитку, що відповідає ЦСР 1 «Подолання бідності», ЦСР 10 «Зменшення нерівності», ЦСР 12 «Відповідальне споживання та виробництво», ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інститути». Таким чином, ОНП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 та імplementованих в Україні відповідно до Указу Президента України від 30.09.2019 №722. ЕГ зазначає повну відповідність ОНП за підкритерієм 2.9.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано, є незначні недоліки, відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер. ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» третього (освітньо-наукового) рівня у ВНУ імені Лесі Українки в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.6, 2.7, 2.9, що забезпечено відповідністю обсягу освітньої програми, обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) вимогам законодавства, змісту ОП – предметній області спеціальності, використанням методів навчання, що дозволяють набутти здобувачам вищої освіти соціальних навичок, співмірністю обсягу освітніх компонентів зі змістом для забезпечення досягнення цілей та програмних результатів навчання, здатністю забезпечити набуття компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, та має достатню узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.4, 2.5, 2.8 з рекомендаціями, що мають несуттєвий характер.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. До несуттєвих недоліків варто віднести такі. 1. Наявність неузгодженостей у відображенні пререквізитів і постреквізитів у силабусах та структурно-логічній схемі, а також між компетентностями та програмними результатами навчання, зазначеними в ОНП і силабусах окремих ОК. 2. Обмежений перелік вибіркових освітніх компонентів за ОНП (2022 р. – 4; 2023 р. – 6), що зменшує варіативність вибору для здобувачів за профілем програми, а також певна неузгодженість у зазначенні мови викладання окремих вибіркових освітніх компонентів у силабусах і презентаційних матеріалах. 3. Відсутність у силабусі ОК «Педагогічна практика» деталізованого структурування основних завдань практики, зокрема розподілу годин самостійної роботи за видами діяльності, а також неуніфікований підхід до фіксації обсягу виконаних завдань у звітній документації здобувачів. 4. Переважання лекційних занять над практичними у структурі аудиторного навантаження за окремими ОК (ОК1, ОК2-ОК8), що обмежує можливості для посилення практикоорієнтованості освітньої програми.

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 н.р. привести силабуси освітніх компонентів у повну відповідність до структурно-логічної схеми та матриць відповідності, усунувши технічні неточності у відображенні взаємозв'язків між компонентами

програми. 2. До початку 2026-2027 н.р. забезпечити повну узгодженість інформації щодо мови викладання вибіркового ОК у силабусах та презентаційних матеріалах, а також розширити перелік вибіркового ОК за профілем ОНП щонайменше на 2 з метою підвищення варіативності індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. 3. До початку 2026-2027 н.р. внести зміни до силабусу ОК «Педагогічна практика», передбачивши деталізований розподіл годин самостійної роботи за видами діяльності та унормувавши вимоги до звітної документації здобувачів. 4. До початку 2026-2027 н.р. здійснити перегляд співвідношення лекційних і практичних занять за окремими освітніми компонентами та, за результатами аналізу, внести відповідні зміни до навчального плану з метою посилення практикоорієнтованості ОНП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

На офіційному вебсайті ВЕУ імені Лесі Українки (далі – ВНУ імені Лесі Українки) оприлюднено Правила прийому до аспірантури та докторантури ВНУ імені Лесі Українки у 2025 році (<https://surl.li/dsiulf>). Інформація є відкритою та доступною для потенційних вступників. Під час фокус-зустрічей зі здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти було підтверджено, що правила прийому є чіткими, структурованими та зрозумілими для вступників. Здобувачі зазначили, що отримували необхідні роз'яснення як через офіційні інтернет-ресурси університету, так і безпосередньо від працівників приймальної комісії. Регламент вступної кампанії містить конкретизовані строки та етапи її проведення (<https://surl.li/zsbamr>), а також інформаційні матеріали щодо процедури вступу, що забезпечує прозорість та передбачуваність процесу. Документація розроблена з урахуванням вимог чинного законодавства у сфері вищої освіти та відображає актуальні зміни й доповнення. ЕГ встановлено, що правила прийому за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не містять дискримінаційних положень, забезпечують рівний доступ до участі у конкурсному відборі та своєчасно оприлюднюються на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. Умови вступу є прозорими, зрозумілими для потенційних вступників та однаковими для всіх учасників вступної кампанії. Загалом ЕГ констатує, що правила прийому відповідають принципам відкритості, прозорості, доступності та недискримінаційності, а також забезпечують рівні можливості доступу до здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Під час фокус-зустрічей та аналізу нормативних документів встановлено, що Приймальна комісія ВНУ імені Лесі Українки (https://vstup.vnu.edu.ua/?page_id=94) здійснює допуск до участі в конкурсному відборі для вступу до аспірантури осіб, які мають повну вищу освіту. Відповідно до Правил прийому, для конкурсного відбору осіб, які вступають до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії, враховуються результати: вступного іспиту зі спеціальності (в обов'язі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною спеціальністю); єдиного вступного випробування (ЄВВ) з методології наукових досліджень; єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з іноземної мови. Умовою допуску до вступних випробувань є успішне складання ЄВВ з методології наукових досліджень у 2025 році та ЄВІ у 2023, 2024 або 2025 роках із результатом не менше 150 балів за кожен блок. У випадках, передбачених чинним Порядком прийому, замість результатів ЄВІ можуть зараховуватися результати співбесіди з іноземної мови. Організація та процедура проведення вступних випробувань регламентуються «Правилами прийому» ВНУ імені Лесі Українки. Деталізовані програми вступних випробувань оприлюднені на сайті Приймальної комісії, а їх зміст дозволяє оцінити сформованість базових компетентностей, необхідних для успішного опанування освітньо-наукової програми (<https://surl.li/zsiogi>). Зміни до Правил прийому вносяться відповідно до вимог чинного законодавства. Дотримання встановлених процедур вступу підтверджено під час співбесіди з відповідальним секретарем Приймальної комісії та здобувачами освітньо-наукової програми.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема в межах програм академічної мобільності, у ВНУ імені Лесі Українки регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну

мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/ugwudz>). Відповідно до зазначеного Положення, визнання результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності, здійснюється із застосуванням Європейської системи трансферу та накопичення кредитів (ECTS). У разі якщо у закладі-партнері не використовується система ECTS, враховується система оцінювання навчальних досягнень, прийнята в країні відповідного ЗВО, із подальшим перерахуванням результатів відповідно до внутрішніх процедур університету. У межах національної кредитної мобільності зарахування кредитів відбувається з урахуванням набутих компетентностей та результатів навчання на підставі офіційно поданих документів (академічна довідка, виписка із заліково-екзаменаційних відомостей тощо), що підтверджують виконання освітньої програми. Під час зустрічей з'ясовано, що інформація про актуальні програми академічної мобільності та стажування доводиться до відома здобувачів через офіційний вебсайт університету (<https://surl.lu/nriemd>), а також через наукових керівників. Водночас на момент проведення експертизи випадків участі здобувачів цієї освітньо-наукової програми у програмах академічної мобільності не зафіксовано. Під час зустрічі з представниками структурних підрозділів начальник відділу міжнародних зв'язків підтвердила, що відділ здійснює інформування здобувачів щодо можливостей академічної мобільності та повідомила про наміри розширення співпраці з потенційними міжнародними партнерами. Таким чином, нормативне забезпечення процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, у ВНУ імені Лесі Українки наявне та відповідає встановленим вимогам. Водночас через відсутність практичних кейсів застосування зазначених процедур у межах цієї освітньо-наукової програми оцінити їх фактичну дієвість наразі не є можливим.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки регулюється Положенням «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки» (<https://surl.li/ncsuag>). Відповідно до зазначеного Положення, у межах реалізації освітніх програм передбачено можливість зарахування результатів неформальної та інформальної освіти до системи оцінювання, зокрема як складової самостійної роботи здобувачів. Підтвердженням таких результатів можуть бути сертифікати онлайн-курсів, участь у тренінгах, конференціях, наукових заходах, наявність публікацій тощо. Такий підхід сприяє індивідуалізації освітньої траєкторії та розширенню можливостей академічного розвитку здобувачів. У відомостях самооцінювання зазначено, що практика визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, застосовувалася в межах освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Зокрема, у другому семестрі 2022/2023 навчального року здобувачам групи ПТБД-1АД Н. Шульгачу та А. Бортнику було зараховано 30 балів за модульну контрольну роботу з освітнього компонента «Організація та регулювання біржової діяльності» на підставі сертифіката навчального тренінгу «Школа особистої економіки». Також здобувачам Н. Шульгачу та І. Більо (2022/2023 н. р.) перераховано залік з ОК «Іноземна мова для академічних цілей» на підставі наявності сертифіката Cambridge рівня B2. У 2024/2025 навчальному році здобувачам групи ПТБД-2АД І. Більо, А. Уляницькому та О. Крамару було зараховано 30 балів з ОК «Управління проєктами в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» на підставі сертифікатів навчального тренінгу «Школа особистої економіки» та онлайн-курсу HP LIFE online course Starting a small business (<https://surl.li/vlzcki>). Крім того, здобувачу А. Уляницькому під час вивчення освітнього компонента «Філософія та методологія науки» зараховано модульну контрольну роботу як результат участі у науковому семінарі «Актуальні проблеми освітніх і наукових досліджень: перспективи, інновації, розвиток». Під час фокус-зустрічі здобувачі освітньо-наукової програми підтвердили наявність практики перерахування результатів навчання, здобутих у межах неформальної освіти. Таким чином, у ВНУ імені Лесі Українки сформовано нормативно врегульований механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, який має практичне застосування в межах освітньо-наукової програми та сприяє реалізації принципу індивідуалізації освітньої траєкторії здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. Зразкових або інноваційних практик не виявлено. У межах аналізу критерію 3 встановлено, що у ВНУ імені Лесі Українки забезпечено прозорість і нормативну врегульованість процедур вступу, визнання результатів навчання та інформування здобувачів. Правила прийому є чіткими, структурованими та відповідають вимогам чинного законодавства. Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та в межах неформальної й інформальної освіти, регламентовані внутрішніми документами університету; водночас практика їх застосування щодо академічної мобільності в межах цієї ОНП наразі відсутня, тоді як механізм визнання результатів неформальної освіти має підтверджені приклади реалізації. Загалом вимоги Критерію 3 у частині зазначених підкритеріїв дотримано.

Суттєвих недоліків не виявлено. Незважаючи на наявність укладених міжнародних угод із закордонними університетами, у межах реалізації ОНП відсутні випадки академічної мобільності здобувачів, що звужує можливості набуття ними міжнародного академічного досвіду.

Рекомендації

Посилити залучення здобувачів ОНП до програм академічної мобільності, зокрема шляхом участі у міжнародних стажуваннях, програмах обміну та спільних наукових проектах із закордонними партнерами, що сприятиме розширенню їхнього міжнародного академічного досвіду.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ЕГ констатує, що освітній процес за ОНП відповідає вимогам законодавства. Підготовка здобувачів здійснюється за очною (денною) формою навчання відповідно до Положення про організацію освітньо-наукового процесу (<https://salo.li/D2F0238>), розробленого з урахування чинної нормативно-правової бази. Оновлена редакція Положення (26.09.2025 р.) розміщена в рубриці «Нормативно-правова база» (<https://salo.li/6e680e0>). Зміст ОК враховує сучасні наукові досягнення та тренди галузі. У силабусах ОК за версією ОНП 2023 року (<https://salo.li/75362aB>) визначено форми та методи навчання, що відповідають цілям і ПРН ОНП. Поєднано теоретичні та практичні заняття, передбачено самостійну роботу та вибір завдань, що відповідає аспірантоцентрованому підходу і академічній свободі. Основні форми організації освітнього процесу: лекції, практичні, консультації, самостійна робота та практична підготовка. Зазначено використання словесних методів (дискусії – ОК1, ОК2, ОК3, ОК4, ОК6), практичних (кейс-метод, командна робота – ОК2, ОК4, ОК5), дослідницьких (опрацювання наукових джерел – ОК4, ОК8), а також методів тестового контролю (ОК2, ОК3, ОК4, ОК7). Під час зустрічі з академічним персоналом (зустріч 2) д.філос.н. п. Юрій повідомив, що при викладанні ОК1 використовує бесіду, опитування та моделювання; д.е.н. п. Костянтин поєднує традиційні методи (тестування, презентації, обговорення) з інтернаціональним аспектом викладання ОК7; д.е.н. п. Оксана під час викладання ОК2 застосовує дискусії, проектні завдання та командну роботу; к.е.н. п. Світлана використовує кейс-метод. Здобувачі (зустріч 4) також зазначили використання презентацій, симуляцій, моделювання ситуацій, ділових ігор і кейсів поряд із традиційними формами занять (лекції, практичні, тестування у Moodle). Ознаки аспірантоцентрованого підходу реалізуються через можливість обирати об'єкти дослідження в межах індивідуальних завдань (ОК2), що підтвердила д.е.н. п. Оксана (зустріч 2), а також через формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору вибіркових ОК. Здобувачі (зустріч 4) також повідомили про можливість надавати пропозиції щодо переліку вибіркових дисциплін під час опитувань. НПП, залучені до викладання на ОНП, реалізують академічну свободу у формуванні змісту ОК. Усі освітні компоненти мають авторський характер, про що повідомив керівник відділу технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування» (зустріч 7). Академічна свобода також проявляється у виборі методів, форм і технологій навчання, зокрема ІКТ-інструментів (Moodle та MS Teams), що підтверджено під час ознайомлення ЕГ із курсами у Moodle (ОК1, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7) та матеріалами MS Teams (ОК3). Результати опитування здобувачів (<https://salo.li/2a6Eb5>) свідчать, що 87,5% респондентів вважають обрану індивідуальну освітню траєкторію такою, що повністю сприяє розвитку професійних компетентностей. ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає вимогам підкритерію 4.1.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» мають доступ до інформації щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах освітніх компонентів. Це забезпечено через публікацію силабусів обов'язкових та вибіркових ОК, ОНП та навчальних планів у відкритому доступі на офіційному сайті університету в каталозі ОП (<https://salo.li/c82f2A4>), а також на вебсторінці кафедри економіки і торгівлі у розділі «Аспірантура ОНП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://salo.li/1f51E8e>). Наявність такої практики підтверджено під час зустрічей з адміністративним персоналом (зустріч 8), зокрема начальницею навчального відділу, а також зі здобувачами освіти (зустріч 4). У силабусах ОК зазначена мета, завдання, перелік компетентностей та РН, структура ОК в розрізі тем, завдання для самостійного опрацювання та політика оцінювання. Начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості

освіти (зустріч 8) звернула увагу ЕГ, що у ВНУ імені Лесі Українки протягом останніх трьох років використовується така розширена форма силабусів за усіма ОК замість РП. Водночас ЕГ виявлено невідповідності між компетентностями та ПРН, задекларованими у силабусах окремих ОК, та тими, що визначені у матрицях відповідності ОНП. Зокрема; у силабусі ОК1 не зазначено ЗК5, хоча він закріплений за цією дисципліною у таблиці 6 ОНП; у силабусі ОК6 вказано ЗК5 (що корелює з ПРН10), проте він відсутній у матриці відповідності ОНП для цього ОК; у силабусі ОК9 допущено технічну помилку: замість спеціальних компетентностей (починаючи з СК2) помилково зазначено ПРН, а загальний перелік результатів навчання не узгоджується з таблицею 7 ОНП. Здобувачі вищої освіти (зустріч 4) зазначили, що дізнаються про зміст та програмні результати навчання здебільшого з сайту, де мають змогу переглянути силабуси за будь-якою ОК або презентації за ВОК за ОНП, відзначивши одночасно зрозумілість та достатність для них поданої інформації. На підставі зазначеного ЕГ визнає часткову відповідність ОНП критерію 4.2 із технічним зауваженням.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Аналіз наданих матеріалів та результати зустрічей засвідчили, що у ВНУ імені Лесі Українки під час реалізації ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечується поєднання навчання і досліджень. У змісті силабусів зазначено, що в освітньому процесі НПП використовують методи навчання, засновані на дослідженнях. Це було підтверджено під час зустрічі з адміністративним персоналом (зустріч 2). Зокрема, НПП зазначили, що використовують дослідницькі методи навчання. Так, к.е.н. Світлана повідомила про формування індивідуальних завдань з урахуванням методів дослідження за темами дисертацій здобувачів; д.е.н. Оксана залучає здобувачів до виконання проєктних завдань у межах ОК2. Д.е.н. Костянтин звернув увагу ЕГ на активну участь здобувачів у роботі навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу (зустріч 3). Дослідницькі компетентності здобувачів формуються та реалізуються під час написання дисертації, підготовки наукових статей та тез доповідей. Результати досліджень апробуються на науково-практичних конференціях та оприлюднюються у фахових виданнях (<https://salolj/5cF8213>) та виданнях, індексованих у наукометричних базах даних. Зокрема, Ульяновський Андрій має публікацію Scopus (<https://salolj/2912B25>). Результати наукових досліджень здобувачів відображаються в їх індивідуальному плані (інформація отримана на запит ЕГ). Здобувачі підтвердили, що беруть участь у міжнародних конференціях, що проводяться онлайн (зустріч 4). Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням та Радою молодих ЕГ не було підтверджено фактів публікаційної активності здобувачів у фаховому виданні «Економічному часописі ВНУ імені Лесі Українки», про що зазначалося у ВСО, водночас було відзначено, що здобувачі мають таку можливість, а умови публікації визначені політикою журналу. Представники наукового товариства аспірантів і студентів також відмітили можливість здобувачів ОНП брати участь у щорічній конференції Молода наука Волині. Одночасно ЕГ відзначає, що публікаційна активність здобувачів є неоднорідною. Поряд із аспірантами, які мають кілька фахових публікацій, наявні здобувачі з мінімальною кількістю наукових праць або без публікацій апробаційного характеру. Так, Крамар О. (2023 року вступу), Шульгач Н. (2022 року вступу), Марчук В. (2023 року вступу), Бортник А. (2022 року вступу) не мають тез доповідей за результатами апробації досліджень (<https://salolj/ffA4476>), а Закрижевський (2022 року вступу) має одну фахову публікацію. Зазначене свідчить про нерівномірність публікаційної активності та потребу її подальшої активізації. Крім того під час зустрічі здобувачі зазначили, що переважно беруть участь у конференціях, які проводяться поза межами закладу (зустріч 4). На підставі зазначеного ЕГ підтверджує відповідність ОНП вимогам підкритерію 4.3 із несуттєвим зауваженням.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

За результатами проведених зустрічей ЕГ встановила, що на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється оновлення змісту освітніх компонентів. Підставами для оновлення є результати підвищення кваліфікації та стажування НПП, їхні наукові дослідження, а також результати опитування здобувачів освіти. Зазначена інформація підтверджена під час зустрічі з академічним персоналом (зустріч 2). Зокрема, п. Костянтин зазначив, що оновлює зміст освітнього компонента за результатами підвищення кваліфікації; п. Юрій повідомив про врахування пропозицій здобувачів освіти та результатів особистого стажування в Рівненському державному гуманітарному університеті, а також власних наукових досліджень, опублікованих у наукових статтях. Отримана під час зустрічей інформація дає підстави стверджувати, що оновлення змісту ОК відбувається як з ініціативи викладачів, так і за результатами фахового обговорення з гарантом ОНП. Зокрема, під час зустрічі з менеджментом (зустріч 1) гарант ОНП повідомила, що її участь у міжнародному проєкті стала підставою для ініціювання змін до змісту ОК1 «Філософія та методологія науки». Під час зустрічі з академічним персоналом (зустріч 2) було підтверджено факт професійного обговорення та коригування змісту зазначеного освітнього компонента. У силабусах простежується інтеграція наукових результатів НПП у зміст освітніх компонентів, що підтверджується включенням до переліку рекомендованих джерел публікацій викладачів, які забезпечують відповідні ОК (ОК1, ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК8). З урахуванням наведеного ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відповідає вимогам підкритерію 4.4.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ЕГ встановила, що навчання, викладання та дослідження за ОНП реалізуються в контексті міжнародної співпраці ВНУ ім. Лесі Українки. НПП проходять міжнародні стажування у Польщі, Словаччині, Тайвані та ін. країнах, беруть участь у програмах міжнародної співпраці та академ. мобільності, зокрема в межах Erasmus+ КА 171, Жана Моне, про що зазначила начальник відділу міжнародних зав'язків (зустріч 8). Проректор з НПП та міжнародної співпраці (зустріч 1) звернула увагу ЕГ на співпрацю НПП з університетами Польщі, Іспанії, Хорватії, Тайвані, Швеції. Гарант ОНП додатково на цій зустрічі повідомила про стажування д.е.н., п. Костянтина у Бразилії та про те, що д.е.н., п. Оксана є стипендіатом програми Marie Skłodowska-Curie. Д.е.н. п. Оксана (зустріч 2) зазначила, що є координатором проекту Жана Моне. Під час зустрічей підтверджено, що активними учасниками програм міжнародної співпраці є група забезпечення ОНП. Також повідомлено, що результати міжнародної співпраці враховуються у змісті ОК (факти наведено за підкритерієм 4.3). НПП та здобувачі ОП отримують інформацію про можливості академічної мобільності з різних джерел: сайту закладу, соціальних мереж та від відповідальної за міжнародну діяльність на факультеті (зустріч 8). Водночас кількість пропозицій академічної мобільності для PhD є обмеженою порівняно з іншими рівнями освіти. На сайті закладу наведено перелік партнерств з університетами різних країн (<https://sal0.li/D1857D1>). Під час зустрічі з менеджментом (зустріч 1) зазначено про можливості академ. мобільності для здобувачів до Великобританії (Кембридж). Під час роботи ЕГ прикладів участі здобувачів ОНП у програмах академ. мобільності не встановлено; водночас зазначено, що це зумовлено зовнішніми обставинами. Разом із тим здобувачі мають можливість долучатися до онлайн-зустрічей з представниками закладів-партнерів, які проводяться на регулярній основі. Зокрема, здобувачі ОНП мали змогу прослухати лекцію проф. з Кембриджу щодо формування наукового профілю та проф. університету ім.Адама Міцкевича щодо академічної доброчесності (зустріч 1). Володіння НПП та здобувачами іноземними мовами створює можливості для здійснення досліджень і викладання в міжнародному контексті. Результати наук. досліджень НПП (Павлова О., Павлов К., Ляшенко О., Бегун С.) та здобувачів (Уляницький А. -<https://sal0.li/2c1951b>) публікуються у виданнях Scopus та Web of Science (у т.ч. кв. Q1), що підтверджує участь у міжнар. наук. просторі. Під час зустрічей також повідомлено про практику подвійного наукового керівництва здобувача ОНП (зустрічі 1, 4, 6) із залученням професора закладу вищої освіти Р. Польща, що свідчить про інтеграцію підготовки здобувачів до міжнародного академічного середовища. З урахуванням наведеного ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає вимогам підкритерію 4-5.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано, є незначні недоліки, відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер. ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» третього (освітньо-наукового) рівня у ВНУ імені Лесі Українки у цілому відповідає критерію 4, має високу узгодженість з вимогами підкритеріїв 4.1, 4.4, 4.5 та достатню узгодженість за підкритеріями 4.2, 4.3 з рекомендаціями, що мають несуттєвий характер. Позитивною практикою є високий рівень міжнародної публікаційної активності НПП, зокрема наявність публікацій у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus та Web of Science, у тому числі у журналах квартилю Q1, що підтверджує системну інтеграцію результатів наукових досліджень у міжнародний академічний простір. До позитивних практик також належить системна участь групи забезпечення ОНП у програмах міжнародної академічної мобільності, грантових та дослідницьких проектах, що забезпечує трансфер міжнародного досвіду в освітній процес та посилює його інтернаціоналізаційну складову.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. До несуттєвих недоліків варто віднести такі. 1) Відсутність повної узгодженості між змістом окремих силабусів та матрицями відповідності ОНП. Зокрема, у силабусах ОК1, ОК6 та ОК9 виявлено розбіжності у переліку закріплених компетентностей та ПРН, а також технічні помилки в оформленні структурних елементів. 2) Нерівномірність публікаційної активності здобувачів: частина аспірантів має кілька фахових публікацій, інші – мінімум або взагалі не мають апробаційних публікацій.

Рекомендації

До початку 2025-2026 н.р. привести силабуси всіх освітніх компонентів у повну відповідність до архітектоники ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (таблиці 6 та 7) та посилити внутрішній контроль з боку гаранта за технічною якістю оприлюдненої документації. Гарантові ОНП та науковим керівникам упродовж реалізації ОНП посилити роботу щодо активізації публікаційної діяльності здобувачів, зокрема через стимулювання участі у наукових конференціях, підготовку тез доповідей та публікацій у фахових виданнях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки регламентуються наступними документами: Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) та наукового рівнів (<https://surl.li/leelxr>); Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://surl.li/fguflc>); Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за всіма рівнями вищої освіти денної та заочної форм навчання (<https://surl.li/fmcedu>); Положенням про індивідуальний навчальний план студента (<https://surl.li/gvrkxkx>); Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів за індивідуальним графіком навчання (<https://surl.li/grwhqx>). Оцінювання здобувачів третього рівня вищої освіти з освітніх компонентів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим конвертуванням у національну оцінку та оцінку за шкалою ECTS. Виконання навчального плану контролюється деканатом і фіксується щосеместрово. Поточний контроль реалізується під час аудиторних занять та спрямований на оцінку рівня засвоєння окремих тем або модулів освітніх компонентів. Завдання поточного контролю мають різнорівневий характер: від тестових запитань до завдань на відтворення практично застосованих знань та проблемних питань, що дозволяє комплексно оцінити досягнення планових результатів навчання. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі, передбаченій навчальним планом (екзамен, залік), відповідно до графіка навчального процесу. Розклад екзаменаційної сесії оприлюднюється на офіційному сайті академії (<https://surl.lt/dnobvk>). Педагогічна практика обсягом 6 кредитів передбачає формування необхідних компетентностей для ефективної професійної діяльності. За результатами спілкування з НПП та здобувачами, експертна група відзначає, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, прозорими та зрозумілими, що дозволяє об'єктивно визначати рівень досягнення здобувачем освітніх результатів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 для третього (освітньо-наукового) рівня здобувачі освітнього ступеня доктора філософії атестуються шляхом публічного захисту дисертації. Дисертація повинна бути самостійним і розгорнутим науковим дослідженням, не містити академічного плагіату, фальсифікацій або фабрикацій та бути розміщеною на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. Процедура та організація атестації в ВНУ імені Лесі Українки визначені внутрішніми нормативними документами університету. Щорічна атестація здобувачів передбачає заслуховування звітів про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедри наприкінці кожного навчального року. Звіт затверджується за умови виконання освітньої складової програми, публікації результатів власних наукових досліджень та підготовки частини дисертації. На підставі цього приймається рішення щодо переведення здобувача на наступний рік навчання. Підсумкова атестація проводиться спеціалізованою вченою радою, створеною для проведення публічного захисту дисертації. Перед захистом дисертація представляється на випусковій кафедрі та проходить попередню експертизу (<https://surl.li/lxdquu>). Під час зустрічей здобувачі відзначили постійну організаційну, консультаційну та моральну підтримку з боку наукового керівника, що сприяє успішному проходженню щорічних атестацій та підготовці до публічного захисту дисертації.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Контрольні заходи у ВНУ імені Лесі Українки є чіткими, зрозумілими та регламентовані Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) та наукового рівнів (<https://surl.li/leelxr>). Інформація про порядок і процедури проведення контрольних заходів розміщена на офіційному сайті університету та відображається в силабусах освітніх компонентів. Науково-педагогічний персонал та деканат систематично проводять роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо організації та здійснення контролю. Здобувачі мають право на повторне проходження екзаменів і заліків із кожного освітнього компонента не більше двох разів: перший – перед викладачем, другий – перед комісією, утвореною деканом ФЕУ. У разі незгоди зі сформованою підсумковою оцінкою передбачені механізми апеляції та повторного проходження контрольних заходів, що регламентуються Розділом 13 Положення про організацію освітньо-наукового процесу (<https://surl.li/leelxr>). Об'єктивність оцінювання забезпечується дотриманням вимог низки нормативних документів: положення про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) та наукового рівнів (<https://surl.li/leelxr>); положення про поточне та підсумкове

оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://surl.li/fguflc>); положення про проведення практики здобувачів освіти (<https://surl.li/gdtkwr>); положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальній та науковій діяльності здобувачів, докторантів і НПП (<https://surl.lu/kuuosh>). ЕГ переконалися, що здобувачі ознайомлені з процедурою контролю, порядком апеляції та можливістю повторного складання ще на початку кожного семестру. Під час реалізації освітньої програми конфліктів щодо контрольних заходів не зафіксовано, оскарження результатів контрольних заходів не застосовувалося.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ВНУ імені Лесі Українки встановлено чіткі та зрозумілі стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Університет популяризує академічну доброчесність, інтегруючи відповідну політику у внутрішню культуру якості освітнього процесу, а також застосовує технологічні засоби для запобігання порушенням доброчесності. На офіційному сайті ВНУ оприлюднено Кодекс академічної доброчесності здобувача вищої освіти (<https://surl.li/ghqvprj>). Згідно з відомостями самооцінювання, у межах освітньо-наукової програми забезпечується: ознайомлення здобувачів із нормативною базою та видами відповідальності за порушення академічної доброчесності під керівництвом гаранта; проведення публічного захисту дисертацій; обговорення наукових результатів на засіданнях кафедр, наукових і професійних семінарах; а також оприлюднення текстів дисертацій і відгуків офіційних опонентів на сайті університету. Дисертації доступні для відкритого перегляду через електронний репозитарій бібліотеки ЗВО. Крім того, здобувачі освітньо-наукової програми мають можливість брати участь у вебінарах та тематичних конференціях, присвячених формуванню культури академічної доброчесності (<https://surl.li/qrkqkt>). Для популяризації академічної доброчесності у ВНУ імені Лесі Українки проводяться спеціальні заходи. Зокрема, з 2021 року в університеті щорічно організовується Тиждень академічної доброчесності (<https://surl.lu/dytrqh>), під час якого здобувачам надають інформацію про вимоги чинного законодавства та етичні стандарти академічної діяльності та повсякденного життя. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили, що дотримуються встановлених стандартів і процедур академічної доброчесності, використовують технологічні інструменти для запобігання порушенням, беруть участь у роз'яснювальних заходах і сприяють розвитку внутрішньої культури якості в освітньому процесі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано, є незначні недоліки, відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер. ОНП має високий рівень відповідності підкритеріям Критерію 5. Університет урегулював порядок проведення контрольних заходів, процедури запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, які послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання зрозумілі здобувачам, оприлюднені та дозволяють об'єктивно визначати досягнення результатів навчання. Процедура атестації здобувачів освітнього ступеня доктора філософії відповідає вимогам Стандарту. Визначено чіткі стандарти та процедури академічної доброчесності, які послідовно дотримуються усіма учасниками освітнього процесу. Інноваційні практики або унікальний досвід у межах програми не зафіксовано.

Недоліки

За критерієм 5 недоліків не виявлено

Рекомендації

Продовжити розвиток та вдосконалення процедур проведення контрольних заходів, оцінювання результатів навчання та дотримання принципів академічної доброчесності з метою підтримання прозорості, об'єктивності та якості освітнього процесу

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Викладання обов'язкових ОК на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» згідно з даними таблиці 2 відомостей СО забезпечують 8 НПП, що мають значний досвід науково-педагогічної діяльності (стаж науково-педагогічної роботи понад 17 років). Усі викладачі, залучені до викладання обов'язкових ОК, працюють за основним місцем роботи, мають наукові ступені та вчені звання, з них шість д.н., професорів (Павлова О., Павлов К., Борецько Ю., Бояр А., Лященко О., Пріма Р.), двоє к.н. (Коляда Е. – має звання професора, Гришанович Т. – обіймає посаду доцента). Академічна кваліфікація НПП підтверджує їхню спроможність забезпечити освітні компоненти програми згідно з вимогами п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності – НПП мають вищу освіту та/або науковий ступінь, вчене звання за спеціальностями, що відповідають предметним галузям ОК. Забезпечення ОК «Іноземна мова для академічних цілей» здійснюється двома НПП: Коляда Е. має безпосередню фахову підготовку за мовною спеціальністю, тоді як Лященко О. залучається як викладач за додатковими компетенціями, зокрема високим рівнем володіння англійською мовою (сертифікат С) та міжнародним досвідом наукової діяльності за грантовими проектами (учасник проекту MSCA4Ukraine (Marie Skłodowska-Curie), а також міжнародних наукових команд, зокрема проекту Junta de Andalucía (Іспанія)). Зазначене було підтверджено документами, поданими на запит ЕГ (п. 4), та гарантом ОП під час зустрічі з авторами ВСО (зустріч 3). Усі НПП – активні науковці, мають щонайменше п'ять публікацій за останні 5 років, релевантних ОК, викладання яких вони забезпечують на ОНП. Значна частина робіт опублікована у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science Core Collection (зокрема квартилі Q1 та Q2, що підтверджує світовий рівень наукових досліджень кафедри). НПП мають від 7 до 14 підпунктів досягнень у професійній діяльності за останні 5 років згідно з вимогами п. 38 Ліцензійних умов. Ключовими є: участь у міжнародних грантових проектах ЄС (Erasmus+ OPTIMA, Horizont+ MSCA4Ukraine, проєкт Модуль Жана Моне) – Павлова О., Бояр А., Лященко О., проведення занять англійською мовою, зокрема закордоном (у Польщі) – Павлова О., Павлов К. НПП володіють іноземними мовами на рівні B2 (Павлова О., Павлов К., Лященко О., Бояр А.), що дозволяє інтегрувати кращі світові практики в освітній процес. ЕГ зазначає, що НПП повністю спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством, що підтверджує повну відповідність підкритерію 6.1.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки конкурсний добір викладачів відбувається відповідно до Положення щодо проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://salو.li/002A9b5>) від 29 вересня 2022 р., розробленого відповідно до вимог чинного законодавства. Процедура конкурсного відбору реалізується на засадах прозорості, змагальності, рівності, об'єктивності, неупередженості та передбачає оцінювання професійної відповідності претендентів встановленим вимогам. Відповідно до процедури, конкурсний відбір для заміщення вакантних посад НПП оголошується наказом ректора. Документи від претендентів приймаються протягом місяця, після чого розглядаються на Конкурсній комісії, яка здійснює їхню перевірку на відповідність встановленим вимогам. Під час обрання в порядку конкурсного відбору на посаду науково-педагогічного працівника враховуються результати підвищення кваліфікації та проходження стажування, а також досягнення у проф. діяльності претендента. Рішення щодо обрання за конкурсом приймається шляхом таємного голосування. Трудові договори із НПП, які пройшли конкурсний добір, укладаються на строк до п'яти років, за винятком на 3-4 роки, про що ЕГ повідомила начальник відділу кадрів під час зустрічі з допоміжними і структурними підрозділами (зустріч 7). З переможцем конкурсного відбору на заміщення вакантної посади завідувача кафедри ректор укладає контракт строком на п'ять років. На сайті ВНУ імені Лесі Українки оприлюднюється актуальна інформація про вакансії та конкурси на посади НПП, вимоги до претендентів, а також бланки необхідних документів (<https://vnu.edu.ua/uk/units/viddil-kadriv>), що підтверджує відкритість процедури (інформацію підтверджено під час зустрічей 2 та 7). Під час зустрічі з академічним персоналом ЕГ отримала підтвердження дотримання встановленої процедури конкурсного відбору, зокрема зі слів д.філос.н. п. Юрія (зустріч 2). З урахуванням наведеного ЕГ дійшла висновку про відповідність ОНП вимогам підкритерію 6.2.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЕГ, поспілкувавшись із здобувачами вищої освіти та стейкхолдерами, встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» роботодавці, професіонали-практики, науковці та експерти галузі залучені до організації та реалізації освітнього процесу через різні форми, зокрема: консультативну підтримку під час оновлення ОНП, рецензування ОНП, проведення гостьових лекцій. Здобувачі ОНП мають можливість

долучатися до діяльності Навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу та брати участь у лекціях представників роботодавців, а також професорів українських і зарубіжних закладів вищої освіти. Зокрема, під час зустрічі зі здобувачами (зустріч 4) п. Назарій повідомив ЕГ про те, що відвідував лекцію щодо залучення інвестицій у бізнес; п. Олесь зазначив, що гостьові лекції проводяться в межах програми «Гостьовий професор», що дало йому можливість прослухати лекцію, зокрема, Генерального директора ПрАТ «СКФ України». Стейкхолдери під час зустрічі (зустріч 6) повідомили, що в межах укладених договорів та меморандумів про співпрацю беруть участь у реалізації освітнього процесу за ОНП у різних формах, зокрема через членство у раді стейкхолдерів, участь в обговоренні освітньої програми, рецензування ОНП. Так, п. Богдан зазначив, що надавав пропозиції щодо оновлення ОНП з позиції бізнесу, зокрема в контексті соціальної відповідальності у підприємстві, які були враховані під час її оновлення. Віце-президент Волинської торговельно-промислової палати повідомив про проведення гостьових лекцій для здобувачів як на базі підприємств, так і в університеті. ЕГ встановила, що до проведення лекцій на ОНП також залучаються науковці інших закладів вищої освіти України, що було підтверджено під час зустрічі 6, зокрема проф. Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Під час зустрічей повідомлено про практику подвійного наукового керівництва здобувача ОНП із залученням професора закладу вищої освіти Республіки Польща, що передбачає участь іноземного науковця у консультуванні та супроводі дослідження (зустріч 1, 4, 6). З урахуванням наведеного ЕГ дійшла висновку про відповідність ОНП вимогам підкритерію 6.3.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЕГ констатує, що у ВНУ імені Лесі Українки функціонує нормативно врегульована система професійного розвитку НПП, що відповідає вимогам чинного законодавства, зокрема Положення про наукове стажування аспірантів, докторантів і НПП (<https://salo.li/48E4Bf3>), Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників (<https://salo.li/32bDd83>). Професійний розвиток НПП забезпечується через підвищення кваліфікації та стажування; вивчення англійської мови для підвищення міжнародної компетентності; участь у інституційних програмах та заходах, зокрема таких як, школа гарантів, школа тьютерів, докторські студії, про що ЕГ повідомила проректор з науково-педагогічної, виховної роботи та комунікації (зустріч 1). Інформація щодо можливостей професійного розвитку розміщується на сайті у вкладці «Стажування» (<https://salo.li/F8BEDd9>). Про проходження професійного розвитку свідчать сертифікати про підвищення кваліфікації, надані ЕГ на запит (п. 4), а також інформація, отримана під час зустрічей з академічним персоналом (зустріч 2). Проректор з навчальної роботи та рекрутації зазначив, що активними учасниками закордонного стажування є д.е.н. п. Олена та д.е.н. п. Костянтин. Система стимулювання проф. розвитку та викладацької майстерності у ВНУ імені Лесі Українки регламентована: Колективним договором, який передбачає заохочення за сумлінну працю, публікації у журналах, що входять до Scopus (кв. Q1), та результати рейтингового оцінювання викладачів, кафедр і факультетів (<https://salo.li/6986a80>); Положенням про рейтингове оцінювання НПП (<https://salo.li/7685153>). Рейтингування НПП здійснюється на щорічній основі, а його результати оприлюднюються на офіційному вебсайті університету у відкритому доступі (зокрема результати рейтингування за 2025 р.: <https://salo.li/C83eeB8>; за 2024 р.: <https://salo.li/75c458e>; за 2022 р.: <https://salo.li/0964464>). ЕГ отримала підтвердження про застосування процедур стимулювання та заохочень під час зустрічей з менеджментом та допоміжними структурними підрозділами (зустрічі 1 і 7). Проректор з навчальної роботи та рекрутації повідомив про можливості преміювання НПП за результатами рейтингового оцінювання та преміювання гаранта за успішне проходження акредитації (зустріч 1). Гарант ОНП п. Олена повідомила, що кафедра згідно з рейтингом структурних підрозділів університету за 2025 р. входить до трійки кращих, а члени групи забезпечення ОНП (п. Олена, п. Костянтин та п. Оксана) займають високі позиції у рейтингу НПП. ЕГ мала можливість пересвідчитися у наявності заохочувальних відзнак (грамоти) під час огляду матеріально-технічної бази, а також почула підтвердження про преміювання НПП на зустрічі з головним бухгалтером (зустріч 7). На підставі зазначеного ЕГ підтверджує відповідність ОНП за підкритерієм 6.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. Зразкових або інноваційних практик не виявлено. ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» третього (освітньо-наукового) рівня у ВНУ імені Лесі Українки відповідає критерію 6, має узгодженість з вимогами підкритеріїв 6.1, 6.2, 6.3 та 6.4, оскільки: 1. НПП, залучені до реалізації ОНП, мають належну академічну кваліфікацію та професійний досвід, що дозволяє забезпечувати освітні компоненти програми. 2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими та недискримінаційними. 3. До реалізації освітнього процесу залучаються роботодавці, професіонали-практики та експерти галузі. 4. ВНУ імені Лесі Українки сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності. До позитивних практик можна віднести активну міжнародну наукову діяльність частини НПП, зокрема участь у міжнародних грантових проєктах та академічній співпраці; можливість підвищення кваліфікації викладачів через участь у роботі Школи гарантів, а також функціонування системи рейтингового оцінювання та заохочень, що стимулює професійний розвиток НПП і сприяє стабільно високим позиціям випускової кафедри та членів групи забезпечення ОНП у рейтингах університету.

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Підтримувати активну наукову діяльність НПП та стимулювати участь усіх викладачів у міжнародних грантових проєктах і академічній співпраці для забезпечення високого рівня кваліфікації та якості викладання.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЕГ, проаналізувавши надані ЗВО документи, матеріали самооцінювання, інформацію, розміщену на офіційних вебресурсах ВНУ імені Лесі Українки, а також результати зустрічей із гарантом освітньої програми, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти, встановила, що реалізація освітньо-наукової програми забезпечується належною матеріально-технічною та інформаційною базою (<https://surli.cc/zgyrkf>). Інфраструктура університету включає навчальні корпуси, студентські гуртожитки, бібліотеку, спортивно-оздоровчі об'єкти, а також навчально-дослідні та практичні бази. Під час огляду матеріально-технічної бази та проведення фокус-зустрічей ЕГ під час зустрічей переконалася, що навчальні заняття в межах ОНП проводяться в обладнаних аудиторіях корпусу 7-Г, які оснащені мультимедійним обладнанням та доступом до мережі Інтернет, що забезпечує можливість використання сучасних цифрових інструментів у навчальному процесі, а для окремих освітніх заходів використовуються спеціалізовані простори, зокрема коворкінг-центр бібліотеки та навчально-наукова лабораторія, що сприяє організації групової роботи здобувачів, проведенню наукових обговорень та реалізації дослідницької складової освітньо-наукової програми. Поруч із навчальними приміщеннями розташовані гуртожитки, бібліотека та спортивна інфраструктура, що створює зручні умови для здобувачів освіти. Під час аналізу інформаційного забезпечення ЕГ встановила, що здобувачі освіти мають доступ до цифрових освітніх платформ, корпоративних сервісів та електронного розкладу (<https://surli.cc/tscxwa>), що забезпечує організацію освітнього процесу, комунікацію між учасниками освітнього процесу та оперативний доступ до навчальних матеріалів. Бібліотека закладу забезпечує доступ до значного фонду друкованих (727 тис. прим.) та електронних ресурсів (Moodle, Office 365), функціонує електронний каталог та інституційний репозитарій (29 тис. документів) (<https://surli.cc/pghmmv>), що надає здобувачам можливість користуватися сучасними навчальними та науковими джерелами під час виконання дослідницьких і освітніх завдань. Крім того, здобувачам забезпечено доступ до міжнародних наукометричних баз даних а також надано доступ до міжнародних наукометричних баз даних, що сприяє використанню актуальних наукових джерел та інтеграції результатів досліджень у сучасний науковий простір (<https://surli.cc/ycgshi>). На підставі аналізу наданих матеріалів, результатів зустрічей з учасниками освітнього процесу та огляду матеріально-технічної бази ЕГ дійшла висновку, що наявні навчально-методичні, інформаційні та матеріально-технічні ресурси загалом є достатніми для забезпечення реалізації освітньо-наукової програми та досягнення визначених програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти та НПП мають доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОНП. Освітнє середовище ВНУ імені Лесі Українки постійно розвивається та загалом враховує потреби здобувачів. ЕГ переконалася, що здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію та користуватися електронними ресурсами, які підтримують організацію освітнього процесу. Для розвитку наукового потенціалу здобувачі залучаються до діяльності навчально-наукових лабораторій, проблемних груп, а також беруть участь у наукових заходах, конференціях, таких як: щорічній Міжнародній конференції Молода наука Волині і семінарах, зокрема міжнародних. Результати досліджень здобувачів публікуються у фахових науковому виданні - Економічному часописі ВНУ імені Лесі Українки. Крім того, ЕГ встановила, що в ВНУ імені Лесі Українки функціонують сервіси підтримки здобувачів, зокрема психологічна служба (<https://surli.cc/kpboxe>), а також створені можливості для оздоровлення та відпочинку на базі Гарт (<https://surli.cc/apixop>). Загалом доступ до ресурсів і сервісів сприяє реалізації ОНП та підтримує навчальну і наукову діяльність її учасників

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЕГ встановила, що освітнє середовище ВНУ імені Лесі Українки загалом є безпечним для життя, фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти та створює умови для задоволення їхніх освітніх і соціальних потреб. ЕГ переконалася, що навчальні корпуси та інші об'єкти інфраструктури функціонують відповідно до вимог пожежної безпеки та санітарних норм. У приміщеннях розміщено інформаційні матеріали щодо евакуації та напрямків руху до виходів і укриттів. Дотримання вимог нормативно-правових актів з питань безпеки життєдіяльності контролюється відділом охорони праці (<https://surli.cc/beoiva>). Організаційні аспекти безпечного функціонування освітнього середовища також регламентуються внутрішніми нормативними документами, зокрема Правилами внутрішнього розпорядку та інструкціями з охорони праці. ЕГ встановила, що у закладі створені умови для підтримки психоемоційного стану учасників освітнього процесу. Зокрема функціонують психологічна служба та центр ментального благополуччя, до яких можуть звертатися здобувачі освіти. Крім того, у межах університетської інфраструктури реалізуються ініціативи, спрямовані на духовний, соціальний та культурний розвиток здобувачів, зокрема через роботу храму Святої Софії-Премудрості Божої та діяльності відповідних підрозділів, кураторську роботу та організацію тематичних зустрічей із фахівцями.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки функціонує система освітньої, інформаційної, організаційної та соціальної підтримки здобувачів освіти. Доступ до публічної інформації та реалізація соціальної політики регламентуються Положенням про забезпечення доступу до публічної інформації (<https://surli.cc/slodht>) та Положенням про соціальну політику ВНУ імені Лесі Українки (<https://surli.cc/vkboxr>). ЕГ переконалася, що освітню та інформаційну підтримку здобувачів забезпечують відділ молодіжної політики та соціальної роботи та деканат, зокрема шляхом оприлюднення електронного розкладу та іншої актуальної інформації щодо організації освітнього процесу. Організаційний та консультативний супровід також здійснюють кафедри та відповідні підрозділи університету, зокрема відділ молодіжної політики та соціальної роботи. Під час аналізу ЕГ встановила, що у закладі реалізуються заходи, спрямовані на підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів освіти. Зокрема функціонують психологічна служба, центр духовно-психологічної підтримки, а також реалізуються проекти, спрямовані на зміцнення психічного здоров'я учасників освітнього процесу. Інформаційну та соціальну підтримку здобувачів також забезпечують органи студентського самоврядування, адміністрація студентського містечка та відповідні структурні підрозділи університету. Важливу роль у супроводі здобувачів відіграють куратори академічних груп із числа НПП, які надають консультаційну та організаційну допомогу під час реалізації освітнього процесу. Крім того, ЕГ встановила, що у ЗВО передбачені механізми соціальної підтримки здобувачів, зокрема можливість отримання різних видів стипендій, а також інформаційний супровід щодо участі у наукових та міжнародних активностях. Водночас експертна група звертає увагу, що інформація про окремі сервіси підтримки здобувачів на офіційних інформаційних ресурсах університету представлена у різних розділах вебсайтів, що інколи може ускладнювати її швидкий пошук та використання учасниками освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки створено умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами відповідно до вимог чинного законодавства. Процедури вступу для пільгових категорій вступників регламентуються п. 8 Правил прийому до ВНУ імені Лесі Українки (<https://surli.cc/pwsvfh>) та здійснюються у встановленому порядку. ЕГ переконалася, що інфраструктура університету загалом враховує потреби осіб з інвалідністю та інших категорій здобувачів з особливими освітніми потребами. Зокрема навчальні корпуси обладнані пандусами, що забезпечує безперешкодний доступ до основних приміщень. У корпусі № 7, де переважно реалізується освітній процес за освітньою програмою, аудиторії обладнані необхідними засобами для навчання, а також розміщено інформаційні таблички шрифтом Брайля. Під час аналізу ЕГ встановила, що у закладі функціонують інституційні механізми підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами, зокрема через діяльність відділу молодіжної політики та соціальної роботи, які забезпечують соціальний супровід та психологічну адаптацію здобувачів до освітнього процесу. Також у ВНУ імені Лесі Українки передбачені соціальні форми підтримки, зокрема можливість отримання соціальних стипендій. Крім того, в університеті створено інклюзивний простір, який використовується для підтримки здобувачів з інвалідністю та проведення заходів, спрямованих на розвиток інклюзивного освітнього середовища. У приміщенні корпусу, де відбувається освітній процес за програмою, передбачені зони відпочинку, а також простір, де здобувачі можуть забезпечити догляд за дітьми.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ встановила, що у ЗВО визначені та нормативно закріплені політики і процедури врегулювання конфліктних ситуацій, зокрема тих, що можуть бути пов'язані з дискримінацією, булінгом, сексуальними домаганнями або проявами корупції. Відповідні підходи ґрунтуються на принципах рівності, недискримінації, відкритості та взаємоповаги, які задекларовані у Положенні про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки та Статуті ЗВО (<https://surli.cc/dsoqji>). ЕГ переконалася, що у закладі функціонує система запобігання та протидії корупції відповідно до вимог чинного законодавства України, зокрема реалізується антикорупційна програма та визначено уповноважену особу з питань запобігання і виявлення корупційних правопорушень. Учасники освітнього процесу можуть повідомляти про можливі порушення через відповідні канали зворотного зв'язку, зокрема електронні (<https://surli.cc/jbrqlb>) або фізичні скриньки довіри та електронні форми звернення через сайт ЗВО (<https://surli.cc/qwlehi>). Під час аналізу ЕГ встановила, що у межах освітнього процесу проводяться інформаційні та профілактичні заходи, спрямовані на запобігання проявам дискримінації, корупції та іншим конфліктним ситуаціям. До такої діяльності залучаються куратори академічних груп, представники студентського самоврядування та фахівці відповідних служб університету. Крім того, врегулювання питань, пов'язаних із дотриманням принципів академічної доброчесності, здійснюється відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://surli.cc/zzqpmz>). Моніторинг освітнього середовища, зокрема щодо можливих конфліктних ситуацій, здійснюється шляхом опитувань учасників освітнього процесу. За наданою інформацією, під час реалізації освітньої програми випадків, які потребували застосування відповідних процедур врегулювання конфліктів, не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. ОНП має високий рівень відповідності підкритеріям Критерію 7. У ЗВО створено належні умови для реалізації освітнього процесу, зокрема забезпечено доступ до навчально-методичних матеріалів, інформаційних ресурсів, бібліотечних фондів, електронних сервісів та необхідної матеріально-технічної бази. Учасники освітнього процесу мають доступ до інфраструктури та ресурсів, які підтримують навчальну, наукову та організаційну діяльність. Позитивною практикою ЕГ вважає наявність розвиненої системи підтримки здобувачів освіти, що включає освітню, інформаційну, консультативну та соціальну складові. У закладі функціонують сервіси підтримки психічного здоров'я, структурні підрозділи, що забезпечують соціальний супровід здобувачів, а також механізми комунікації між здобувачами та адміністрацією. ЕГ також відзначає, що в університеті створено умови для забезпечення доступності освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами та впроваджено інституційні механізми підтримки інклюзивного навчання. Крім того, у закладі діють унормовані політики та процедури запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій, включаючи питання дискримінації, булінгу, сексуальних домагань та корупційних проявів, що є доступними для учасників освітнього процесу.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. У відкритому доступі на інформаційних ресурсах закладу вищої освіти не завжди систематизовано та зручно представлено інформацію щодо окремих сервісів підтримки здобувачів, що може ускладнювати її оперативне використання учасниками освітнього процесу.

Рекомендації

У термін до початку наступного навчального семестру здійснити систематизацію та більш структуроване представлення інформації щодо сервісів підтримки здобувачів освіти на офіційних вебресурсах університету та факультету, що сприятиме підвищенню доступності та зручності користування такими ресурсами для учасників освітнього процесу. ЕГ рекомендує продовжити практику інформування здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників щодо наявних процедур врегулювання конфліктних ситуацій, запобігання проявам дискримінації, булінгу, сексуальних домагань та корупційних правопорушень, а також механізмів звернення у разі виникнення відповідних ситуацій, з метою підвищення обізнаності учасників освітнього процесу та ефективності функціонування зазначених процедур.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки функціонують визначені внутрішні процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та періодичного оновлення освітніх програм. ЕГ переконалась, що відповідні процеси регламентуються внутрішніми нормативними документами університету (<https://surli.cc/hoqioj>, <https://surli.cc/henmmr>, <https://surli.cc/tsorbe>), які визначають підходи до формування змісту підготовки здобувачів освіти на різних рівнях та формах навчання. ЕГ встановила, що методичний супровід та контроль якості реалізації освітніх програм здійснюють відповідні структурні підрозділи університету, зокрема навчальний відділ та підрозділ, відповідальний за навчально-методичну роботу і внутрішнє забезпечення якості освіти, які проводять моніторинг освітніх програм та формують рекомендації щодо їх удосконалення. ЕГ переконалась, що розроблення освітніх програм здійснюється групою забезпечення за участю гаранта ОНП, науково-педагогічних працівників, роботодавців, представників професійної спільноти, випускників і здобувачів освіти. Після проходження етапів обговорення та внутрішньої експертизи освітні програми затверджуються Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки та оприлюднюються на офіційному вебсайті. Перегляд і оновлення освітніх програм здійснюється на регулярній основі, зокрема щорічно.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти залучаються до процедур удосконалення ОНП як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування. ЕГ переконалась, що пропозиції здобувачів враховуються під час перегляду освітньої програми та в межах процедур внутрішнього забезпечення її якості. ЕГ встановила, що в університеті запроваджено практику регулярного моніторингу та оновлення освітніх програм відповідно до внутрішніх нормативних документів, які регламентують порядок їх розроблення, перегляду та можливого закриття. Підставами для внесення змін можуть бути ініціативи гаранта та групи забезпечення програми, пропозиції здобувачів освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін, а також зміни у кадровому, ресурсному чи матеріально-технічному забезпеченні або впровадження нових стандартів вищої освіти. ЕГ переконалась, що освітньо-наукова програма була започаткована у 2021 році та в подальшому неодноразово переглядалася з урахуванням вимог стандарту спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також рекомендацій науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти та представників професійного середовища. У ході оновлення уточнювалися окремі елементи програми, зокрема її мета, предметна область, особливості та зміст освітніх компонентів, а також було посилено наукову складову. ЕГ встановила, що подальші зміни у 2022–2025 роках були спрямовані на узгодження програми з чинним стандартом третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та вдосконалення структури підготовки, зокрема з урахуванням принципів формування індивідуальної освітньої траєкторії. ЕГ переконалась, що проекти змін до освітньої програми проходять громадське обговорення та отримують рецензії представників академічної спільноти, роботодавців і здобувачів освіти. За результатами обговорення були внесені зміни до структури освітніх компонентів, зокрема переглянуто співвідношення кредитів між циклами підготовки, уточнено зміст окремих дисциплін та запроваджено нові освітні компоненти, спрямовані на розвиток дослідницьких, управлінських і аналітичних компетентностей здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ встановила, що роботодавці залучаються до процесів перегляду та вдосконалення освітньої програми як партнери. ЕГ переконалась, що на факультеті з 2021 року функціонує рада стейкхолдерів, діяльність якої спрямована на забезпечення участі представників професійного середовища у процедурах оновлення освітніх програм, навчальних планів та інших елементів системи забезпечення якості освіти. ЕГ встановила, що представники роботодавців беруть участь у засіданнях робочої групи з розроблення та перегляду освітньої програми, а також мають можливість надавати свої пропозиції під час громадського обговорення. До складу робочої групи під час перегляду освітньої програми у 2023 році входили представники професійного середовища, які долучалися до обговорення змісту та структури освітніх компонентів. ЕГ переконалась, що пропозиції роботодавців розглядаються на засіданнях кафедри та враховуються під час оновлення освітньої програми. Зокрема, за результатами таких консультацій було уточнено зміст окремих освітніх компонентів та запроваджено нові дисципліни, спрямовані на посилення практичної та інноваційної складових підготовки здобувачів освіти, а саме: розширений зміст та назва ОК6 Управління проектами у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності, ведений ОК7 Застосування інноваційних методів у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності, введений ОК8 Соціальна відповідальність підприємницьких структур. Це свідчить про залучення представників професійного середовища до процесів удосконалення освітньої програми.

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки сформовано механізми підтримання комунікації з випускниками та відстеження їхнього професійного розвитку. Зокрема, в університеті функціонує асоціація випускників, діяльність якої спрямована на підтримання освітньо-наукових і професійних зв'язків між випускниками, здобувачами освіти та науково-педагогічними працівниками, а також забезпечує постійну комунікацію через інформаційні онлайн-ресурси, а саме Facebook (<https://surli.cc/yjbgnp>). ЕГ переконалась, що в університеті здійснюється моніторинг працевлаштування та кар'єрного розвитку випускників, зокрема шляхом проведення опитувань (<https://surli.cc/wljttt>) та формування відповідних інформаційних баз. Отримані результати аналізуються та можуть використовуватися під час обговорення питань удосконалення освітніх програм. ЕГ встановила, що на факультеті також проводиться збір та аналіз інформації щодо професійної діяльності випускників, а кафедра підтримує з ними комунікацію з метою відстеження їх кар'єрної траєкторії та актуального попиту на фахівців відповідного профілю. ЕГ зазначає, що у зв'язку з тим, що акредитація даної ОНП здійснюється вперше, системна практика відстеження кар'єрних траєкторій саме випускників цієї програми ще перебуває на етапі формування та накопичення відповідної інформації. Водночас експертна група враховує, що акредитація цієї освітньо-наукової програми здійснюється вперше.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

ЕГ встановила, що у ЗВО функціонує внутрішня система забезпечення якості, нормативно врегульована внутрішніми документами університету, яка передбачає регулярний моніторинг реалізації освітніх програм та реагування на його результати. Під час аналізу матеріалів самооцінювання, внутрішніх положень університету та результатів зустрічей із адміністрацією, гарантом і науково-педагогічними працівниками ЕГ переконалась, що важливим інструментом такої системи є систематичне опитування заінтересованих сторін (<https://surl.li/kvvhxy>): здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та представників професійного середовища, яке проводиться на регулярній основі із подальшим узагальненням результатів відповідними структурними підрозділами університету спільно з гарантом і групою забезпечення освітньої програми. ЕГ встановила, що результати опитувань здобувачів освіти щодо якості організації освітнього процесу, змісту освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання аналізуються та обговорюються на засіданнях кафедри та групи забезпечення програми. За підсумками такого аналізу формуються пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми, зокрема можуть ухвалюватися рішення щодо оновлення змісту освітніх компонентів, коригування силабусів, уточнення форм і методів контролю результатів навчання та вдосконалення організації освітнього процесу. Також в університеті забезпечено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через електронний каталог вибіркового освітніх компонентів (<https://surli.cc/gehmzx>), що надає здобувачам можливість обирати дисципліни відповідно до власних освітніх і наукових інтересів та результатів попереднього моніторингу освітньої програми. ЕГ переконалась, що в ВНУ імені Лесі Українки реалізуються заходи, спрямовані на підвищення якості освітніх програм, зокрема через діяльність внутрішніх професійних спільнот, проведення обговорень результатів моніторингу освітніх програм, обмін досвідом щодо підготовки до акредитаційних процедур та врахування рекомендацій, отриманих під час попередніх акредитацій інших освітніх програм. ЕГ встановила, що у процесах моніторингу та вдосконалення освітньої програми також беруть участь роботодавці та інші стейкхолдери, що підтверджено під час зустрічей з представниками професійного середовища, які надають свої пропозиції під час опитувань та консультацій. Такі рекомендації враховуються при оновленні змісту освітніх компонентів, посиленні практичної складової освітнього процесу, розвитку дослідницької складової програми та залученні фахівців-практиків до проведення окремих освітніх заходів. ЕГ переконалась, що функціонування внутрішньої системи забезпечення якості передбачає регулярний збір інформації щодо реалізації освітньої діяльності, її аналіз на рівні кафедри та інших структурних підрозділів університету, а також прийняття управлінських рішень, спрямованих на подальше вдосконалення освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ встановила, що під час розроблення та вдосконалення освітніх програм у закладі вищої освіти враховуються результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема рекомендації та зауваження, надані експертними групами, галузевими експертними радами та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти під час акредитацій інших освітніх програм університету. Під час аналізу матеріалів самооцінювання та проведених зустрічей із гарантом освітньої програми і представниками адміністрації ЕГ встановила, що результати таких акредитацій узагальнюються на рівні університету та використовуються як орієнтири для подальшого вдосконалення освітніх програм. ЕГ переконалась, що хоча акредитація ОНП здійснюється вперше, під час її формування було проаналізовано досвід попередніх акредитацій у ВНУ імені Лесі Українки та враховано відповідні рекомендації. Зокрема, за інформацією гаранта та науково-педагогічних працівників, увагу приділено підвищенню

рівня професійного розвитку науково-педагогічних працівників, уточненню методів навчання та форм організації освітнього процесу, розширенню міжнародної та міжуніверситетської співпраці, а також дотриманню академічних стандартів щодо використання наукових джерел. ЕГ встановила, що одним із напрямів реалізації цих рекомендацій є залучення до освітнього процесу запрошених науковців і фахівців з українських та закордонних університетів для проведення окремих лекцій, семінарів та наукових заходів у межах відповідних академічних ініціатив. Такі заходи сприяють розширенню академічної взаємодії та підвищенню якості освітнього середовища для здобувачів. ЕГ переконатась, що в університеті також використовується внутрішній механізм обміну досвідом між гарантми освітніх програм та експертами з питань акредитації, у межах якого обговорюються результати акредитаційних процедур, узагальнюються рекомендації експертних груп та визначаються напрями вдосконалення освітніх програм, що сприяє врахуванню рекомендацій зовнішнього оцінювання у процесах внутрішнього забезпечення якості. Під час зустрічей із керівництвом університету та гарантом освітньої програми ЕГ отримала підтвердження, що отримані пропозиції та рекомендації обговорюються на рівні відповідних структурних підрозділів, на засіданнях кафедр, груп забезпечення освітніх програм і враховуються під час подальшого розвитку та реалізації освітніх програм.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки приділяється увага формуванню культури якості освіти, яка розглядається як важливий елемент стратегічного розвитку університету (<https://surl1.cc/rkokal>). ЕГ переконатась, що відповідні підходи ґрунтуються на спільних цінностях академічної спільноти, зокрема принципах відповідальності, академічної доброчесності, відкритості та орієнтації на постійне вдосконалення освітньої діяльності. ЕГ встановила, що розвиток культури якості реалізується через функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, яка передбачає регулярний моніторинг освітніх програм, аналіз результатів освітньої діяльності, проведення опитувань здобувачів освіти та інших заінтересованих сторін, а також врахування отриманих пропозицій під час удосконалення освітнього процесу. ЕГ переконатась, що координацію відповідних процедур здійснюють профільні структурні підрозділи університету, які забезпечують організаційну та методичну підтримку процесів внутрішнього забезпечення якості та сприяють взаємодії всіх учасників освітнього процесу. ЕГ також відзначає, що розвитку культури якості сприяють впровадження сучасних методів навчання, залучення до освітнього процесу представників професійного середовища, розширення міжнародної співпраці (<https://surl.lu/lshado>) та реалізація заходів, спрямованих на утвердження академічних цінностей у діяльності університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. У ВНУ імені Лесі Українки функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, яка регламентує процедури розроблення, моніторингу, перегляду та вдосконалення освітніх програм. До зазначених процесів залучаються здобувачі освіти, роботодавці, представники академічної спільноти та інші заінтересовані сторони. Університет здійснює регулярний моніторинг освітньої діяльності, використовує результати опитувань та враховує рекомендації. Загалом освітньо-наукова програма відповідає вимогам критерію 8.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. З огляду на те, що акредитація освітньо-наукової програми здійснюється вперше, практика відстеження кар'єрних траєкторій випускників за цією програмою ще перебуває на етапі формування.

Рекомендації

Продовжити розвиток механізмів моніторингу професійного розвитку випускників освітньо-наукової програми. Розширювати практику системного залучення роботодавців та міжнародних партнерів до процесів перегляду та вдосконалення освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ встановила, що у ВНУ імені Лесі Українки визначено чітку нормативну базу, яка регламентує права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. ЕГ переконалась, що відповідні положення закріплені у статутних і внутрішніх нормативних документах університету, зокрема у Статуті, колективному договорі (<https://surli.cc/rhivpi>), правилах прийому, положеннях щодо організації освітньо-наукового процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (<http://surl.li/nfejgd>), а також у контрактах науково-педагогічних працівників (<https://surli.cc/kfrmfa>) і договорах здобувачів освіти. ЕГ встановила, що нормативні документи, які регулюють організацію освітнього процесу та діяльність його учасників, оприлюднені на офіційному вебсайті університету у відкритому доступі, що забезпечує їх доступність для всіх зацікавлених сторін (<https://surli.cc/qwmcdp>). ЕГ переконалась, що інформація про освітню, наукову, міжнародну та інші напрями діяльності кафедри та факультету систематично висвітлюється на відповідних вебресурсах університету. Крім того, у ВНУ імені Лесі Українки впроваджуються цифрові інструменти організації освітнього процесу, зокрема електронний документообіг на базі хмарного середовища, електронний розклад занять та інші інформаційні сервіси, що сприяє підвищенню прозорості та доступності інформації для учасників освітнього процесу. ЕГ також встановила, що в університеті проводяться заходи, спрямовані на інформування здобувачів освіти про їх права та обов'язки, що сприяє належному дотриманню встановлених правил під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ встановила, ВНУ імені Лесі Українки забезпечує оприлюднення проєктів освітніх програм та змін до них на офіційному вебсайті з метою отримання пропозицій і зауважень від заінтересованих сторін. ЕГ переконалась, що на відповідній вебсторінці університету розміщуються проєкти освітніх програм, навчальні плани, а також анкети для подання пропозицій під час громадського обговорення (<https://surli.cc/zvobop>). ЕГ встановила, що результати публічного обговорення проєктів освітніх програм та навчальних планів фіксуються у протоколах засідань робочої групи з перегляду освітньої програми, де розглядаються подані пропозиції та приймаються рішення щодо можливого врахування змін. ЕГ переконалась, що одним із джерел зворотного зв'язку під час удосконалення освітньої програми є результати опитувань здобувачів освіти, які також оприлюднюються на інформаційних ресурсах кафедри. Це свідчить про наявність практики відкритого обговорення та врахування позицій різних груп стейкхолдерів під час оновлення освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЕГ встановила, що ЗВО забезпечує відкритий доступ до інформації та документів, пов'язаних з організацією освітнього процесу, відповідно до вимог законодавства. ЕГ переконалась, що на офіційному вебсайті університету та на сторінках факультету і кафедри оприлюднюється актуальна інформація щодо реалізації ОНП. ЕГ встановила, що у відкритому доступі розміщено освітньо-наукову програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, а також інформацію про можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Відповідні матеріали розміщені на офіційних вебресурсах університету, зокрема на сторінках факультету та кафедри (<https://surli.cc/lqlgqv>). Водночас експертна група звертає увагу, що окремі матеріали, пов'язані з реалізацією освітніх програм та функціонуванням внутрішньої системи забезпечення якості освіти, розміщені на різних сторінках вебсайту університету, що інколи може ускладнювати оперативний пошук необхідної інформації для зовнішніх заінтересованих сторін (зокрема вступників, роботодавців та представників академічної спільноти). ЕГ переконалась, що оприлюднення зазначеної інформації здійснюється систематично та у достатньому обсязі для інформування здобувачів освіти, вступників, роботодавців та інших заінтересованих сторін про зміст ОНП та особливості її реалізації. Це сприяє забезпеченню прозорості освітньої діяльності та публічності діяльності закладу вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. ЗВО забезпечує належний рівень відкритості та прозорості щодо освітньої програми. Проекти освітніх програм і навчальних планів завчасно оприлюднюються для громадського обговорення, що створює можливість для залучення різних груп заінтересованих сторін до процесу їх удосконалення. На вебресурсах університету представлено результати обговорень та пропозицій, що відображені у протоколах засідань робочої групи з перегляду освітньої програми. Крім того, функціонують механізми збирання зворотного зв'язку від здобувачів освіти через опитування, результати яких також оприлюднюються.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Структура розміщення окремих матеріалів на вебсайті є фрагментованою, що може ускладнювати швидкий пошук інформації для зовнішніх заінтересованих сторін (зокрема абітурієнтів, роботодавців, представників академічної спільноти), та потенційно знижувати доступність та прозорість інформації щодо функціонування внутрішньої системи забезпечення якості та реалізації освітніх програм.

Рекомендації

До початку 2026/2027 н.р. систематизувати інформацію про освітню програму на вебсайті, зосередивши ключові документи та результати обговорень у єдиному розділі. Забезпечити більш наочне відображення результатів громадського обговорення (наприклад, у форматі таблиць «пропозиція – рішення – врахування»). Продовжити практику регулярного оприлюднення результатів опитувань здобувачів освіти та інших заінтересованих сторін.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

ЕГ зазначає, що зміст ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є таким, що забезпечує комплексну підготовку здобувачів до розв'язання проблем з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також до здійснення наукової й педагогічної діяльності. ОК циклу загальної підготовки формують методологічну основу досліджень, здатність до академічного письма, дотримання принципів академічної доброчесності, використання сучасних інформаційних технологій у науковій та викладацькій діяльності, що створює передумови для продукування нових наукових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі. ОК циклу професійної підготовки забезпечують формування фахових знань та опанування інноваційних методів дослідження, інструментів управління проектами та засад соціальної відповідальності бізнесу, що становить прикладну та методичну основу виконання дисертаційних досліджень. Вибіркові ОК за ОНП (ВОК1-ВОК6) корелюють із тематикою дисертацій аспірантів (інноваційний розвиток, цифровізація, регулювання ринків у воєнний і післявоєнний період, формування бізнес-моделей, розвиток соціально орієнтованого підприємництва), що свідчить про відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів. Формування готовності до викладацької діяльності забезпечується ОК «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» та ОК «Педагогічна практика», що сприяє оволодінню методологією педагогічної діяльності. Під час зустрічі зі здобувачами (зустріч 4) ЕГ отримала підтвердження, що в межах проходження практики аспіранти набувають досвіду викладацької діяльності, що сприяє формуванню їхніх педагогічних компетентностей. Стейкхолдери (зустріч 6) акцентували увагу на формуванні в межах ОНП професійних та надпрофесійних (soft) компетентностей, релевантних запитам роботодавців. Під час зустрічі з НПП (зустріч 2), зокрема зі слів д.е.н., п. Оксана, ЕГ пересвідчилася, що практичні завдання навчальних дисциплін передбачають виконання окремих етапів наукового дослідження, що забезпечує оволодіння здобувачами методологією наукової діяльності. Таким чином, зміст освітніх компонентів та організація освітнього процесу забезпечують поєднання дослідницької, інноваційної та педагогічної складових підготовки аспірантів і сприяють формуванню здатності до розв'язання комплексних проблем у професійній та науковій діяльності. З огляду на зазначене, ЕГ констатує відповідність ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підкритерію 10.1

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

ЕГ відмічає, що призначення наукових керівників аспірантам ВНУ імені Лесі України регламентовано Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому / освітньо-творчому) та науковому рівнях (<https://salo.li/BVsoof3>) – розділ IV. Керівник призначається рішенням вченої ради із числа НПП або наукових працівників університету, що мають науковий ступінь, вчене звання та публікації за тематикою дослідження (не менше 3 за останні 5 років), що підтверджено начальником науково-дослідної частини (зустріч 8). Положенням регламентовано, що аспіранту, який виконує міждисциплінарне дослідження може бути призначено два наукових керівники. ЕГ проаналізувала інформацію щодо відповідності публікацій наукових керівників тематиці досліджень аспірантів ОНП, завантажену з ВСО. Інформація подана по усьому контингенту здобувачів. ЕГ підтверджує, що підготовку за ОНП здійснюють 9 здобувачів: 7 із запланованим захистом у 2026 р. (Держай О., Федашко Т., Бортник А., Шульгач Н., Закрижевський М., Більо І., Уляницький А.) та 2 – у 2027 р. (Марчук В. та Крамар О.). Науковими керівниками здобувачів є: д.е.н., проф. Ляшенко О., д.е.н., проф. Павлов К., к.е.н., доц. Данилюк Т., к.е.н., доцент, Бортник С., к.е.н., доцент Шостак Л. (до 2.01.2026 р.), к.е.н., доцент Новосад О. та Prof. T. Wolowies. Для здобувача Федашка Т. реалізовано практику подвійного керівництва (Данилюк Т. та Воловець Т.), а для Уляницького А. передбачено планову зміну керівника у 2026 р.. Під час зустрічі з менеджментом (зустріч 1) та зі здобувачами (зустріч 4) ЕГ отримала підтвердження практики подвійного керівництва та зацікавленості здобувача у використанні міжнародного досвіду у науковій діяльності. Аналіз порівняльної таблиці відповідності публікацій наукових керівників тематиці досліджень аспірантів ОНП підтверджує високу релевантність цих публікацій. Зокрема, наукові інтереси Більо І. щодо бізнес-моделей у харчовій галузі чітко корелюють із профільними працями Павлова К. Дослідження Крамара О. щодо ефективності соціального підприємництва базуються на ґрунтовних напрацюваннях Ляшенко О. у сфері соціального добробуту. Дослідження Уляницького А. щодо цифровізації корелюють з публікаціями Шостак Л. та Новосад О. У випадках вузькоспеціалізованих тем (наприклад, ІТ-сектор у Закрижевського М., фондовий ринок у Марчука В.) керівники забезпечують необхідну методологічну базу з цифрової економіки, фінансової безпеки та механізмів державного регулювання. Наукова діяльність Федашко Т. відповідає напрямам досліджень T. Wolowies (публікації про фін-кредитні механізми в аграрному секторі) та Данилюк Т. (забезпечує частину щодо лізингу та маркетингового управління у воєнний період). Спільні наукові публікації керівників із аспірантами (зокрема у Бортника А., Уляницького А.) підтверджують ефективність наукової взаємодії. На підставі зазначеного, ЕГ підтверджує відповідність ОНП за підкритерієм 10.2.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

ЕГ відмічає, що процедура формування разових спеціалізованих вчених рад для атестації аспірантів регламентована Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у ВНУ імені Лесі Українки (<https://salo.li/Fdf3zfA>). На підставі аналізу перспектив формування разових СВР по захисту дисертацій здобувачів (<https://salo.li/4e0A5c8>) ЕГ встановлено, що у ВНУ імені Лесі Українки наявний потенціал, який дозволяє сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації всіх здобувачів, які навчаються за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Аналіз наукового доробку членів рад для 9 здобувачів підтвердив високу компетентність більшості запропонованих складів рад (7 з 9), зокрема для Більо І., Крамар О., Федашко Т., Бортника А., Шульгача Н. та Закрижевського М. Високий рівень легітимності цих рад забезпечується публікаціями останніх 5 років у виданнях Scopus/WoS. Разом з тим, експертна група відзначає тематичну віддаленість окремих публікацій рецензентів у радах для здобувачів Держая О. та Марчука В., де наявні праці із суміжних фінансових напрямів, а не безпосередньо за вузькою спеціалізацією об'єктів дослідження. Зокрема, наукові праці рецензента к.е.н., доц. Скорук О. частково відповідають тематиці дисертаційного дослідження в частині інноваційного розвитку та цифровізації підприємств, однак галузевий аспект (страховий бізнес) у публікаціях не представлений. Публікації рецензента к.е.н., доц. Ткачук Н. також мають часткову, опосередковану відповідність темі дослідження через проблематику функціонування фінансової системи в умовах воєнного періоду. Водночас зазначені зауваження не свідчать про відсутність можливості сформувати разові спеціалізовані вчені ради, оскільки публікації рецензентів загалом відповідають науковим напрямом досліджень у межах спеціальності, а також визначені перспективи подальшого посилення публікаційної активності за відповідними тематичними напрямками. Крім того встановлено процедурне порушення вимог ч. 1 п. 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ № 44 від 12.01.2022 р.) у складі потенційної разової ради для здобувача Уляницького А., що полягає у включенні наукового керівника Новосад О. до складу рецензентів (конфлікт інтересів). Під час зустрічі з авторами ВСО (зустріч 3) ЕГ отримала роз'яснення щодо можливості приведення складу разової ради у відповідність до вимог законодавства шляхом призначення одного рецензента та залучення трьох опонентів. Зазначене процедурне питання не впливає на здатність ЗВО сформувати разову спеціалізовану вчену раду. Отже, ЕГ дійшла висновку, що ВНУ імені Лесі Українки здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації всіх здобувачів за ОНП, а виявлені зауваження мають технічний характер та можуть бути усунені у короткостроковій перспективі.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів,

майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

ЕГ встановлено, що ВНУ імені Лесі Українки забезпечує здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти необхідними організаційними та матеріально-технічними умовами для здійснення наукових досліджень та апробації їх результатів відповідно до тематики дисертаційних робіт. У ВНУ імені Лесі Українки функціонує Наукове товариство аспірантів і студентів (<https://surl.li/cbanah>), діяльність якого спрямована на розвиток дослідницької культури, підтримку наукових ініціатив молодих учених та їх інтеграцію в академічну спільноту. На кафедрі діє навчально-наукова лабораторія економіки, підприємництва та маркетингу (<https://surl.li/lproumn>), яка забезпечує реалізацію наукових, освітніх, консультативних та інноваційних проектів, орієнтованих на підвищення рівня інноваційності управління підприємствами й організаціями, а також сприяє розвитку соціально-економічного та екологічного середовища регіону та держави. Університет систематично організовує науково-практичні заходи, у межах яких аспіранти мають можливість апробувати результати власних досліджень і публікувати матеріали у збірниках тез. ВНУ імені Лесі Українки забезпечує доступ здобувачів до комп'ютерних класів із відповідним програмним забезпеченням, бібліотечних фондів, електронних каталогів, а також міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. Інтеграція аспірантів у міжнародний академічний простір здійснюється через участь у міжнародних наукових заходах та проєктах (<https://surl.li/wmbtxb>). Фахові наукові видання ВНУ імені Лесі Українки за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», зокрема науковий журнал «Економічний часопис Волинського національного університету ім. Лесі Українки», розширюють можливості для реалізації публікаційної активності здобувачів та поширення результатів їхніх досліджень. Отже, у ВНУ імені Лесі Українки сформовано належні умови для виконання аспірантами наукових досліджень, їх апробації, використання бібліотечних та електронних ресурсів, а також участі у національних і міжнародних наукових ініціативах. На підставі зазначеного, ЕГ підтверджує відповідність ОНП за підкритерієм 10.4.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

ЕГ встановлено, що ВНУ імені Лесі Українки послідовно сприяє інтеграції здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ВНУ імені Лесі Українки бере участь у міжнародних освітніх програмах, зокрема Erasmus+, Jean Monnet Activities, Kirkland та інших, що розширює можливості для проходження стажувань, участі у міжнародних науково-практичних конференціях, а також залучення до роботи міжнародних дослідницьких груп. Підтвердженням практичної реалізації зазначених можливостей є участь здобувачів у міжнародному освітньому курсі HP LIFE (<https://surl.li/opxusw>, <https://surl.li/ticwvm>) у 2025 році. За результатами навчання здобувачі Бортник А., Більо І., Уляницький А. отримали відповідні сертифікати. Аспіранти мають можливість оприлюднювати результати наукових досліджень у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Зокрема, здобувач Уляницький А. має публікацію у виданні, що входить до бази Scopus (<https://surl.li/cvcjve>). Позитивною практикою є залучення до наукового керівництва іноземного науковця — Tomasz Wolowca — як другого наукового керівника аспіранта Федашко Т. Такий підхід сприяє розширенню міжнародної складової дослідження та інтеграції здобувача в міжнародний науковий простір. Під час зустрічі з фокус-групою аспірант підтвердив наявність можливостей для реалізації наукової роботи в межах міжнародного дослідницького співробітництва. До освітнього процесу також залучаються міжнародні спікери, зокрема Ляшенко О. (<https://surl.li/hbhyvv>), Dariusz Sala (<https://surl.li/pawddp>) та інші, що сприяє розширенню академічного досвіду здобувачів та ознайомленню з міжнародними практиками у відповідній сфері. На офіційному вебсайті ВНУ імені Лесі Українки функціонує розділ «Здобувачу – Міжнародна співпраця, гранти», який забезпечує інформування здобувачів про актуальні можливості академічної мобільності, участі у грантових програмах та міжнародних проєктах. Отже, у ВНУ імені Лесі Українки створено умови для реалізації академічної мобільності аспірантів, їх участі в міжнародних наукових заходах, публікаційної активності у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, а також залучення до міжнародних дослідницьких ініціатив, що сприяє їх професійній інтеграції у світову наукову спільноту. На підставі зазначеного, ЕГ підтверджує відповідність ОНП за підкритерієм 10.5.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

ЕГ встановлено, що наукові керівники аспірантів освітньо-наукової програми активно залучені до виконання науково-дослідних та міжнародних проєктів, результати яких публікуються у провідних наукових виданнях та презентуються у міжнародному науковому середовищі. Зокрема, проф. О. Павлова є головою спеціалізованої вченої ради Д.32.051.06, стипендіатом Академії Сініка (Тайвань) та Університету Ла-Корунья (Іспанія), координатором міжнародних проєктів академічної мобільності Erasmus+ KA131 та KA171. Вона також є керівником наукової школи, бере участь у міжнародних програмах підвищення кваліфікації та має значну наукову публікаційну активність. Проф. К. Павлов проходив міжнародні стажування у Державному університеті Північної Парани (Бразилія), у наукових установах Словацької Республіки, а також у Вищій школі Сполучно-Господарчій (Польща), є керівником науково-навчальної лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу. Проф. О. Ляшенко є стипендіатом престижної європейської програми Марії Склодовської-Кюрі, що передбачає активну участь у міжнародних

наукових дослідженнях. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-наукової програми, регулярно проходять підвищення кваліфікації та беруть участь у міжнародних дослідницьких ініціативах. Професори Олена та Костянтин Павлови також реалізували спільний міжнародний науково-дослідний проєкт з науковцями Університету Ла-Корунї (Іспанія). Результати наукової діяльності керівників активно публікуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science. Упродовж 2019–2025 рр. опубліковано: проф. О. Павлова 24 статті, з яких 12 у журналах квартиля Q1; проф. К. Павлов 22 статті, з яких 12 у журналах квартиля Q1; проф. О. Ляшенко 17 статей, з яких 12 у журналах квартиля Q1. Таким чином, наукові керівники аспірантів мають активну дослідницьку діяльність, беруть участь у міжнародних наукових проєктах, публікують результати досліджень у рейтингових наукових виданнях та інтегрують результати власних досліджень у підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що сприяє реалізації принципу навчання через дослідження.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ЕГ встановлено, що у ВНУ імені Лесі Українки створено систему забезпечення академічної доброчесності у науковій та освітній діяльності наукових керівників і здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. Основні принципи та правила дотримання академічної доброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності (<https://surli.cc/uukvnx>) та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників (<https://surli.cc/kuqgdu>). Аспіранти ознайомлені з принципами академічної доброчесності та відповідальністю за їх порушення одразу після зарахування на навчання. Формуванню культури академічної доброчесності сприяє також вивчення відповідних питань у межах освітніх компонентів «Філософія та методологія науки» та «Академічна доброчесність та наукова етика». Для запобігання проявам академічного плагіату у ЗВО застосовується перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників та здобувачів за допомогою спеціалізованих програмних систем Unicheck та StrikePlagiarism (<https://surli.cc/icozxxk>). Відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються лише дисертації, виконані здобувачем самостійно, а наукові керівники відповідають за належний науковий рівень публікацій аспірантів і дотримання принципів академічної доброчесності. Для її популяризації в університеті проводяться тематичні вебінари, тренінги та конференції, зокрема щорічний конкурс постерних презентацій «Академічна доброчесність очима здобувачів освіти» (<https://surli.li/nrvajl>), а також реалізуються міжнародні проєкти і тренінги з академічної доброчесності (<https://surli.li/drimlv>). Наукові роботи здобувачів і наукових керівників проходять обов'язкову перевірку на текстові запозичення, а відповідальність за дотримання академічної доброчесності визначається законодавством України та внутрішніми нормативними документами ЗВО. Порушень академічної доброчесності в межах реалізації ОНП не зафіксовано. З 01.01.2024 дисертації здобувачів третього рівня освіти оприлюднюються у відкритому доступі в електронному репозитарії університету (<https://surli.cc/whngop>).

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Визначено рівень відповідності «В», вимоги Критерію виконано. Зразковою практикою можна відмітити залучення іноземного науковця до спільного керівництва дисертаційним дослідженням, що сприяє інтеграції здобувачів у міжнародний науковий простір ЕГ дійшла висновку, що освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ВНУ імені Лесі Українки загалом відповідає вимогам підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Зміст освітніх компонентів, організація наукового керівництва, можливості для проведення досліджень та апробації їх результатів забезпечують реалізацію принципу навчання через дослідження. Університет створює належні умови для наукової діяльності здобувачів, їх публікаційної активності та інтеграції у національний і міжнародний академічний простір. Виявлені зауваження мають переважно технічний характер і можуть бути усунені у процесі подальшого вдосконалення реалізації ОНП.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. В окремих запропонованих складах разових спеціалізованих вчених рад встановлено окремі процедурні невідповідності (потенційний конфлікт інтересів) та часткову тематичну віддаленість публікацій одного з рецензентів від теми дисертації

Рекомендації

Під час формування разових спеціалізованих вчених рад забезпечувати відповідність складу вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії (зокрема уникнення конфлікту інтересів) та підвищувати тематичну

релевантність публікацій рецензентів до тематики дисертацій здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків 37568.xlsx</i>	JlNAWg6q9TUna2pRzEgWUkxZPIC4y2ojiA7F2Oh1dVo=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кузьменко Оксана Василівна

Члени експертної групи

Сментина Наталія Валентинівна

Басько Андрій Сергійович